Posamezna številka 6 vinarjev.

Štev. 39. **Izven Ljubljane 8 vin.** **V Ljubljani, v sredo, 18. februarja 1914.** **Leto XLII.**

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . . K 26·—
za en mesec „ . . „ 2·20
za Nemčijo celoletno . „ 29·—
za ostalo inozemstvo . „ 35·—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . K 24·—
za en mesec „ . . „ 2·—
V upravi prejeman mesečno „ 1·70

Sobotna izdaja:
za celo leto . . . . . „ 7·—
za Nemčijo celoletno . „ 9·—
za ostalo inozemstvo . „ 12·—

SLOVENEC

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . „ 13 „
za trikrat . . . . „ 10 „
za večkrat primeren popust.
Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.: enostolpna petitvrsta po 18 vin.

Poslano:
enostolpna petitvrsta po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

☞ Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

☞ **Današnja številka obsega 6 strani**

Spor med katoličani.

V tej zadevi, ki smo jo 16. t. m. v glavnih potezah zarisali, imamo zdaj neko novo odločbo pred seboj, vrhutega pa hočemo celo stvar še z nekaterimi dati izpopolniti.

I. Iz papeževega pisma na dunajskega nadškofa je jasno razvidno, da Sveti Oče v Avstriji kot katoliški državi interkonfesionalnih delavskih strokovnih društev ne dopušča.

II. Kar se tiče Nemčije, se je, kakor smo omenili, vnel prepir, kako je razumeti komentar škofov k papeževi enciklik o tam obstoječih interkonfesionalnih delavskih strokovnih društvih. Kardinal Kopp je namreč svoje soglasje s tem komentarom pred nekaj časa preklical. Škofje so se zato obrnili na Rim. Zdi se, da je Rim že odgovoril. Kajti 14. t. m. so se zbrali v Kolinu škofje trierski, kolinski, osnabrüski, hildesheimški, paderbornski in münsterski ter sklenili instrukcijo na duhovščino, česar po vsej priliki ne bi bili storili, če ne bi bili dobili zase navodil iz Rima. Instrukcija določa bistveno sledeče: Socialno vprašanje je v prvi vrsti verskomoralno vprašanje; vsled tega se avtoriteta Svetega Očeta in škofov raztega tudi na to vprašanje, kjer in v kolikor posegajo vanj verski in moralni momenti. Iz papeževe enciklike je jasno razvidno, da ima cerkev predvsem priporočati in pospeševati izključno katoliška delavska društva. Kjer ta izključno katoliška društva obenem služijo zgolj strokovnim interesom v njih združenega delavstva ali pa se morejo na miren način uvesti, se nikakor ne more odobravati, da se katoliški delavci pridružujejo interkonfesionalni zvezi. Sicer pa smejo, toda le pod gotovimi pogoji. Ti so: 1) Skrbeti je predvsem, da so katoliški člani interkonfesionalnih strokovnih društev obenem tudi člani katoliških delavskih društev. 2) Interkonfesionalne strokovne zveze ne smejo z nobeno izjavo ali dejanjem stopiti v nasprotje z naukom in zapovedmi cerkve ter predpisi cerkvene oblasti. 3) Odločitev, ali se strokovne zveze postavijo na svojem socialnem torišču v nasprotje z nravnimi načeli cerkve, je rezervirana Sveti Stolici. — Škofje zapadne Nemčije so stvar s svoje strani pojasnili. Njihova odločitev je popolnoma v soglasju z načeli in tendencami Svete Stolice. Škofje v polnem obsegu varujejo avtoriteto cerkve tudi glede socialnega vprašanja. V tem oziru ne odnehajo in ne morejo odnehati. Sicer pa interkonfesionalna strokovna društva pod gotovimi in izrečnimi pogoji tolerirajo, kjer morejo le-ta vspešno zastopati stanovske koristi delavstva, in brezdvoma v tem slučaju tudi pospeševanje takih toleriranih društev ni prepovedano. Ako pa bo faktični spor s tem nehal, se ne more predvideti.

III. Kar zadeva centrum, smatra vprašanje od svoje strani za rešeno. Ko je zadnjič zboroval državni odbor stranke, je manjšina predlagala, naj bi se v oficielni program stranke sprejela definicija, da »se ima delovanje centra v vseh vprašanjih in na vseh poljih javnega življenja vršiti v soglasju s katoliškim svetovnim naziranjem«. Večina pa je v debati izvajala, da je izraz »katoliško svetovno naziranje« nedoločen, da bi se v tem slučaju centru noben protestant več ne pridružil in da ima katoliško svetovno naziranje samo za verskonravne reči veljavo. Tudi bi se v slučaju, da se predložena formulacija sprejme, moral centrum redno zatekati k cerkveni avtoriteti, ki bi se potem bolj kot je prav in koristno silila na politično torišče. Nato se je sklenilo, da se predlagano načelo v program ne sprejme, da se sploh nič ne definira, ampak da centrum ostane, kar je bil in je, to je, »načeloma politična, ne pa konfesionalna stranka«. Sveta Stolica, kakor že rečeno, v to zadevo ni posegla. Ali pa bo zdaj boj prenehal, je drugo vprašanje. Načelo, da se ima delovanje centra v vseh vprašanjih in na vseh poljih javnega življenja vršiti v soglasju s katoliškim svetovnim naziranjem, je čisto pravo, se ne sme zametati in mora centrum po njem tudi delati; gre se le za to ali bi se saj m o r a l o le okoli tega sukati, če se to izrečno v program sprejme. Velika večina centra z ozirom na prav posebne razmere, ki vladajo v Nemčiji, pravi: ne — manjšina: da. Tako stoji danes stvar.

ŠKANDAL V PULJSKI STOLNI CERKVI.

P u l j, 14. februarja 1914.

Da je Istra danes dežela političnih zmed, o tem menda danes ne dvomi nikdo več. Da pa seže laški fanatizem tudi čez cerkveni prag, priča tale dogodek, ki se je odigral v stolni cerkvi v Pulju pred nekaj dnevi.

Zvečer, ravno ko je bila neka pobožnost pred izpostavljenim svetim Rešnjim Telesom, so prinesli botri novorojenčka h krstu. Ko je duhovnik vprašal botre po imenu otroka, je boter, neki Marchiando iz Trsta zahteval, da se krsti otrok na ime Italo. Duhovnik je nato botrom razložil popolnoma mirno, da se na imena kraljestev otroci ne krstijo in da na to ime ne more in ne sme otroka krstiti. V svoji izjavi je duhovnik še posebno poudarjal, da bi državna oblast ne glede na cerkven obred smatrala to za izzivanje, ako bi rojeni Avstrijci nosili demonstrativno ime laškega kraljestva. Na vse to popolnoma mirno duhovnikovo prigovarjanje je začel boter duhovnika psovati in tako glasno, da se je nabrala okoli krstnega kamna velika množica ljudi, ki so prisostvovali pobožnosti. Ker je boter na tako surov način motil pobožnost, je duhovnik velel cerkovniku, da pokliče stražnika. Tega se je pa mož tako prestrašil, da jo je z nekrščenim otrokom odkuril iz cerkve. Čez pol ure se vrne boter zopet v cerkev in se obrne na druzega kaplana, gospoda Martinolicha po imenu, in zahteva, da ta krsti otroka na ime »Italo«. Ta ni imel proti temu imenu nobenega pomisleka in je krstil otroka na ime »Italo«. Gospod Martinolich je namreč laške krvi. Gospod kaplan Martinolich najbrže ne ve, da so bili v Pulju že stariši, ki so zahtevali pri krščenju otrok taka za Avstrijo žaljiva imena, policijsko zasledovani! Šele pred nedavnim časom je bil iz mornariškega arzenala oče nekega novorojenčka odpuščen iz službe, ker je zahteval, da njegovo novorojeno hčerko krstijo na ime »Italia«. Ravno taka se je zgodila nekemu delavcu mestne plinarne, ker je zahteval, da mu krstijo novorojenčka na ime »Garibaldi«.

Če še omenimo, da je od laškega fanatizma prevzeti boter prvemu kaplanu, ki ni hotel krstiti otroka na ime »Italo«, zatrdil, da otroku ne da tako svinjskih imen (nomi sporci) kakor so Ciril in Metod, je jasno, da mora cerkvena oblast tu energično vmes poseči. Končno bodi še omenjeno, da leta po Pulju nebroj otrok z imeni »Italo«, »Italia«, »Garibaldi«, »Roma« in s sličnimi. Vsi ti so bili krščeni v puljski stolni cerkvi. To se je pokazalo tudi pri zadnji sveti birmi, ko je prišel v Pulj birmovat tržaški škof, ki je pri podeljevanju svetega zakramenta ta imena, katera so stala na birmanskih listkih, iz lahko umljivega vzroka preziral in rabil imena, kakršna se imajo v cerkvi rabiti.

PO ŠTRAJKU TISKARJEV.

Boj stal tiskarje 4,000.000 kron.

Z Dunaja se poroča, da se je kljub temu, da so v soboto tiskarji in tiskarne sklenili nov tarif, zdelo, da tiskarji ne bodo pričeli delati, ker so se zaupniki tiskarjev izjavljali proti novemu tarifu. 16. t. m. so zborovali na Dunaju pomočniki. Kakor smo že poročali, je bil shod tako viharen, da ga je moral vladni zastopnik razpustiti. Ker na shodu zato niso mogli sklepati, je odbor tiskarskih pomočnikov izdal izjavo, da ne more prevzeti odgovornosti za nadaljnji boj. 17. t. m. so prišli v razne tiskarne zaupniki osobja, ki so izjavili, da pričnó tiskarji 18. t. m. po novem tarifu delati. V seji nižjeavstrijskega deželnega zbora 17. t. m. so tudi o stavki tiskarjev razpravljali. Posl. Silberer je rekel, govori se, da so stali vojni stroški tiskarjev štiri milijone kron. Socialnodemokraški poslanec Renner je potrdil, **da so za štrajk tiskarjev izdali res 4,000.000 kron.**

ČEHI OPUSTE OBSTRUKCIJO V DRŽAVNEM ZBORU.

V poslaniški zbornici se je 17. t. m. trdilo, da nameravajo češki agrarci in češki radikalci opustiti obstrukcijo, ko se zopet zbere državni zbor in da ne bodo nasprotovali razpravi o najetju posojil in rekrutni predlogi, če bodo spravna pogajanja med Čehi in Nemci uspešna.

BOSENSKI SABOR

je sprejel postavo o preskrbi z vodo v kraških krajih in se za to najame posojilo 6,000.000 K. Sklenili so nato, da radi političnih deliktov poslancev ne bodo izročali načeloma sodiščem, pač pa, če bo šlo za zasebne tožbe.

Z BALKANA.

Iz Rima se poroča, da se kmalu zapuste Dodekanesos. Turčija je dovolila Italiji zahtevane koncesije v Mali Aziji. Zapisnik kmalu podpišejo, ker gre le še za to, da rešijo nekatera formalna vprašanja. — Ob slovesni izročitvi poverilnega pisma je novi srbski poslanik v Sofiji, Čolak Antić, v nagovoru na carja med drugim izjavil, da ima njegova misija namen, da se zopet obnove dobre razmere med Bulgarijo in Srbijo. Car Ferdinand je odgovoril, da tudi on želi, da se dobre razmere med Srbijo in Bulgarijo zopet obnove. — Glede na bodoče volitve v Bulgariji sodi vlada optimistično. Liberalne stranke so zdaj razvile večjo agitacijo kakor ob zadnjih volitvah. V novi Bulgariji, kjer je 150.000 novih

---

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Grušecki, poslovenil dr. Leopold Lénard.

(Dalje.)

Komaj, da se je vrnil v izbo, zagledali so skozi okno stražnika, ki je šel proti koči. Kmalu so se odprla vrata in notri je pogledal Rogoškin.

»Česa pa hočete, gospod stražnik?« je zaklical Malinov.

»Stopil sem k vam, ker sem spoznal konja z Nametov in imam opravek . . . A, to je sam gospodič«, in delal se je, kot bi ga šele zapazil.

»Prijahal sem kupit ovsa«, je rekel ponosno.

»Čudno« se je nasmehnil stražnik ter pogledal pazljivo po izbi, »toliko imate zemlje, žita, pa kupujete od kmetov oves.«

»Ker mi je všeč, to ni vaša reč« dvignil je glas.

»No, no, ne srdite se tako zelo«, je rekel stražnik zaničljivo, »jaz vem, da niste prišli po oves.«

»Kar si vi mislite, je zame kot lanski sneg . . , toraj kakšna cena, gospodar?«

In začelo se je trgovanje, pogajanje, a ker je stražnik poslušal, je vzel Revski pet rubljev in jih dal kot aro za kupljeni oves.

Ko je stopil iz hiše in hotel zajahati konja, ga je nagovoril stražnik:

»Vi, gospod Revski ste šlahčič, toraj obiskujte šlahčiče, toda od kmetov daleč . . . to je nevarno.«

»Ne bom vas vprašal za svet . . . vprašal bom pa gospoda načelnika, če vam je dovoljeno ovirati me pri kupovanju ovsa.«

»Nu, vprašajte . . . kajti jaz bom tudi vprašal gospoda načelnika o vas.«

Ko pa je Revski odjahal, se je obrnil h gospodarju:

»Ti, Malinov, premisli dobro, kaj delaš, ker lahko prikličeš nesrečo.«

»Ako Gospod Bog dá, jo bom prenesel.«

Malinov je šel brez obotavljanja k Balu in Sekirskemu, a ko so se sporazumeli med sabo, so šli vsi trije k županu.

Nastala je že noč, ko so prišli v županovo hišo, a ker je Sekirski bil njegov boter, je stopil prvi v razsvetljeno izbo z besedami:

»Hvaljen bodi Jezus Kristus!«

»Na večne čase« — odvrnila sta oba, gospodar in gospodinja in troje odraščajočih otrok.

Prišla sta tudi Malinov in Bal in ko jih je župan zagledal, se je takoj domislil, da imajo važno zadevo ter jih je peljal v izbo, dečka je pa poslal po pivo, da bi pogostil ugledne gospodarje.

Začetkoma so se pogovarjali o vremenu, o letini, o cenah na sejmu, a župan je nepotrpežljivo pričakoval, kdaj bodo prišli s svojo važno zadevo, kajti njemu se ni spodobilo, da bi vprašal goste.

Napili so se piva, slednjič je pa začel Sekirski:

»Baje je prišel na vas, boter, ker ste župan, papir od vlade, da bi Martina Šeloga . . .«

»Aha . . . torej za njega se gre,« — je rekel župan, — »česa hočete? Čemu tratite čas zaman? . . . Povelje je, ni pomoči.«

»Hm . . . povelje, pravite, gospod župan?« — je rekel Bal, — »saj še ako okrajno sodišče izreče sodbo, kar je pač veliko povelje, je vendar še mogoče iti dalje s prošnjo . . . Razlika je med poveljem in poveljem.«

»Vem tudi jaz . . . Sam gospod glavar je napisal na občinski urad: Martina Šeloga preseliti za nedoločen čas, a za prebivanje naj se mu določi Pjotrkovska gubernija, mesto Novo Radomsk.«

»Vemo to od Seloga,« — je rekel Malinov, — »toda gre za to, če pošilja glavar sam od sebe, ali pa naroča občini, naj ga odpravi?«

»To nam povejte, kum,« — je dostavil Sekirski.

»Če sem si dobro zapomnil, ne vem,« — je začel župan čez trenotek, — »ker je strašno veliko reči na moji glavi, toda tam stoji na papirju tako: Pop se pritožuje, da živi Šelog pohujšljivo, torej se naroča občini, naj tekom šesterih dni odstrani iz vasi tega Šeloga.«

»To je dovolj,« — je zaklical Bal, — »zdaj vemo, da ga ima občina odstraniti, a to je najvažnejše . . . odločitev še ni padla.«

»Hm . . . ne razumem,« — je rekel župan začudeno, — »občina je dobila povelje, izvršiti ga moram.«

»To je odvisno od vaše vesti, gospod župan,« — je rekel Malinov, — »vsi vemo, da popu gre za »krakovski zakon« in ker ne mara njemu dati krstiti otroka . . . a takih zakonov, takih otrok je pri nas mnogo . . . Pop se je spravil nad Šeloga, in s tem, da ga preganja iz vasi, da mu uničuje gospodarstvo in premoženje, hoče prestrašiti tudi druge. Ni se mu posrečilo pograbiti h krstu otroka, torej je šel k glavarju in izposloval nečloveško povelje. Ali ne tako, gospod župan?«

(Dalje.)

volivcev, bo vlada žela že zato uspehe, ker vodijo poleg vladne stranke le demokrati volivni boj in ker niso agrarci in socialisti razvili agitacije. Novo sobranje bo najbrže 14. marca sklicano.

NOVA ŠVEDSKA VLADA.

»Svenska Telegramm Birau« poroča, da je 17. t. m. švedski kralj odpustil Staffovo ministrstvo in imenoval novo vlado, ki ji predseduje Hamerskjöld, znan v inozemstvu kot član mednarodnega mirovnega sodišča v Haagu. Nova vlada je zaupnica kralja in njena naloga, da izvede brambno preosnovo, o kateri že dve leti razpravljajo. Švedski državni zbor se najbrže razpusti in razpišejo nove volitve.

Ljubljanska podružnica I. društva državnih uslužbencev

je imela v nedeljo popoldne v gostilni pri Novem svetu svoj redni letni občni zbor. Predsednik g. Marinko je v svojem otvoritvenem govoru pozdravil predvsem udeležence z dežele in skupino drž. stražnikov, ki so prvič zastopani na občnem zboru. Iz predsednikovega poročila o društvenem delovanju posnemamo, da je imela ljubljanska podružnica 164 rednih članov in 1 častnega. V preteklem letu se je priredilo tri potovalne shode v Radovljici, Postojni in Logatcu, nadalje 6 mesečnih sestankov. Odbor je imel 7 sej. Dopisov je društvo rešilo in odposlalo 69. V spomin umrlemu članu Rusu z Dobrove so vstali zborovalci s sedežev. Iz blagajniškega poročila g. Strnada posnemamo, da je imela podružnica v preteklem letu 1111 kron 54 vin. prejemkov, 1013 K 40 vin. izdatkov ter znaša prebitek 98 K 5 vin. Na predlog račun. preglednikov se je izrekla blagajniku zahvala in absolutorij. Nato se je izvolil naslednji odbor in sicer soglasno: predsednik Marinko, preds. namestnik Jeglič, tajnik Kosmač, tajn. namestnik Kobe, blagajnik Strnad, blag. namest. Zupančič, knjižničar Bostele, knjižn. nam. Lučovnik, odborniki: Štefančič, Rupnik, Minkuž, Tumpej, rač. pregledniki: Brenčič, Malovrh, Bregant. Pri slučajnostih je predsednik Marinko govoril o pomenu organizacije in o težnjah drž. uslužbencev.

Opozarjati bi bilo držav. poslance na to, da naj bi pazili, kake bodo vladne odredbe pri službeni pragmatiki, da se tudi sedaj z odredbami ne pokvari, kar bi vseboval zakon dobrega! — Predvsem pa naj skrbe naši poslanci, da se izpolnijo: 1. želje sod. služb. glede uvrstitve istih v poduradniško kotegorijo, s 60% istih, analogno s poštnimi uslužbenci. Pri tem pa naj se gleda, da se pri uvrstitvi v poduradniško kategorijo ne dela nobene razlike, pri onih sodnih uslužbencih, ki so bili do 1. oktobra 1918 definitivno nastavljeni, najsi bode potem certifikatist ali ne; upošteva naj se samo število službenih let in sposobnost. — 2. Pri imenovanju kakega sluge v poduradniško stopnjo naj se ne prikrajša nikogar in naj se mu štejejo vse leta! — 3. Revizijo zakona z dne 25. aprila 1873, drž. z. l. št. 37, v svrho opustitve dosedanjih krajevnih razredov, ter določitev aktivitetne doklade, z ozirom obstoječo draginjo na podlagi vojaškega obrestnega tarifa (Militärzinstarif) in certifikata tržnih cen. — 4. Uvede naj se 35, oziroma 30 letna službena doba za sluge, ozir. jetniške paznike, ter naj se v to dobo računa ves čas, ki ga je kdo prebil, v katerisikoli državni službi. — 5. Dovoli naj se družinske doklade analogno kot pri državnih uslužbencih na Ogrskem, vsem državnim uslužbencem, po enem otroku 200 K, po dveh 300 K, po treh 400 K letno. — 6. Vsem uslužbencem, enako tudi cestarjem naj se dovoli polovična vožnja III. raz. na vseh avstr. železnicah. — 7. Spremeni naj se označba hranarine pri rubežnih in sicer od vsakega rubeža, ki se izvrši, če sega terjatev čez 50 K 2 K, in če se ne izvrši pa 1 K; pri rubežnih, ki so ostale brez uspeha pa po 1 K, ne oziraje se na velikost vsote, pri vseh prodajah, se li izvršijo ali ne, naj se dovoli po 2 K pristojbine. Dovoli naj se tudi 10 vin. potnine za vsak kilometer, računan od uradnega poslopja kakor tudi nočna služebna doklada 3 K po prehojenih 40 km, računano od uradniškega poslopja. — 8. dovoli naj se delavne doklade za delo vsem jet. paznikom in sicer 2 K pri lokalnih in 3 K pri zunanjih delih. — 9. Dovoli naj se stanovanjske prispevke ali pa ustanovi stanovanje za jet. paznike v uradnem poslopju ali pa v njihovi bližini. — 10. Odpravi naj se kolekovina pri potrdilih o prejemu plače, obleke itd., kakor se naj odpravijo službene takse pri prvem nastavljenju in pri službenih starostnih dokladah. — 11. Dovoli naj se letni dopust kakor je bilo že večkrat zahtevano. — 12. Pazniška mesta naj se zasedejo z pazniki z ozirom na kvalifikacijo in službeno dobo, brez ozira na to, ali je certifikat ali ne. — 13. Neposredno dovršeni nočni službi naj se dovoli 24 urni službe prosti čas in se naj tudi dotičnim jet. paznikom dovoli doklada 1 K za nočno službo, seveda ne, da bi to tangiralo ostalo prosto polovico dne. — 13. C. kr. cestarjem naj se dovoli službena obleka ali pa monturni pavšal letno 80 K.

Gosp. Jeglič je grajal, ker še mnogo državnih uslužbencev še ni v organizaciji in poročal glede cestarskega vprašanja, da je bil 12. febr. poslanec vitez Pantz z zastopnikom osrednje zveze cestarjev Heinzelmajerjem pri ministru javnih del Trnki v zadevi zboljšanja plačilnih razmer in starostne preskrbe cestarjev. Minister Trnka je zagotavljal, da je pričakovati v najbližjem času zboljšanja položaja državnih cestarjev. Gosp. Brenčič je povdarjal, da je predvsem treba odločnih korakov glede odprave pomožnih slug, ki se naj po enem letu službovanja nastavijo definitivno. Gosp. Malovrh je omenjal razne nedostatke glede adjustiranja jetniških paznikov. Ako vlada zahteva, da so pazniki po predpisih adjustirani, naj tudi skrbi, da bo to mogoče. Splošno pa se zahteva popolna enakopravnost manjših jetnišnic z večjimi. Po nekaterih nadaljnih izrečenih željah zborovalcev je predsednik Marinko s trikratnim živijoklicem cesarju, ki so se mu navzoči pridružili, zaključil dobro uspelo zborovanje.

Dnevne novice.

+ **Shod S. L. S.** V nedeljo, dne 15. t. m. se je vršil v Vremah javen shod, na katerem je govoril poslanec Gostinčar. Shod se je vršil na prostem pred kaplanijo ter je bil zelo dobro obiskan. Predsedoval je ondotni gospod župnik.

+ **Volivni shodi.** Državni poslanec Jožef Gostinčar ima prihodnjo nedeljo ob 11. zjutraj javen shod v Zagorju na Pivki, ob 3. popoldne v Knežaku.

+ **Škofijski List** s slovenskim postnim pastirskim listom izide te dni. Nemški pastirski list izide takoj, ko bo natisnjen.

+ **Laške priprave za istrski deželni zbor.** Trst, dne 17. februarja 1914. Čeprav manjka do volitev za istrski deželni zbor še nekaj mesecev, vkljub temu istrski Italijani že prav pridno prirejajo različne shode. Obstojajo med njimi tri stranke. Najbolj kričavi so laški liberalci, ki hočejo obe drugi stranki, katoliško in socialnodemokraško, popolnoma podjarmiti. Komaj ustanovljena »Unione nazionale«, ki je neka stranka mladih laških liberalcev, bi že rada vse komandirala. Imela je pretekli teden zborovanje v Poreču in v nedeljo v Piranu. Brezpogojno se naj bi udali tudi socialni demokrati. To naj bi služilo našim tržaškim socijem, ki hočejo biti internacijonalni, za zgled. Italijanski socialni demokrati ne poznajo druge narodnosti kot italijanske. To bodo pokazali tudi pri istrskih volitvah, ko bo šlo vse složno proti Slovanom. Ravno tako se bo udala tudi laška katoliška stranka, čeprav se sedaj še formelno upira. V najslabšem slučaju se bodo sklepali kompromisi. Pričakovati je, da bodo tudi istrski Slovani enotno nastopili, kar bo seveda samo ohranilo sedanje stanje slovanskih mandatov. Izključeno pa vendar ni, da bodo Slovani napredovali zlasti v Pulju, kjer kamora nima več nobenega ugleda.

+ **Čudno.** Ples Lege na Korčuli v Dalmaciji je prinesel 2500 K čistega dobička. Za tako majčkeno mesto, kjer tudi ne more biti bogvekaj Lahov, je to čudno. Ali je v Dalmaciji še vedno toliko renegatov in italianofilov ali pa — plešejo tudi nekateri Hrvati in Hrvatice na teh plesih? Mogoče je.

+ **Oglej v krščanskih rokah.** Starodavno mesto najlepših krščanskih tradicij, Oglej, je po dolgem boju prišel v roke katoliške stranke. Za župana je imenovan laški krščanski socialec Dominik Fratuz.

+ **Ivan Longinovič Goremijkin,** sedanji ruski ministrski predsednik, je tip uverjenega pravoslavca in ruskega imperialista. Dumi je neprijazen, goreč zagovornik carjevega samodržtva in nadvladja »svetega pravoslavja« nad »gnjilim zapadom«. To utegne brez dvoma vplivati tudi na smer zunanje politike Rusije, ki zadnji čas itak že po tem kolovozu hodi.

— **Tiskarsko gibanje.** Z delom v mariborskih tiskarnah se prične v petek.

— **Riboreja v velikem obsegu.** Idrijco je kupil od g. Černeta z Bleda g. župnik Kleindienst za 12.000 K. Kakor znano iz decemberskega zasedanja goriškega deželnega zbora, je nameravala kupiti omenjeno reko dežela, zadnje čase se je zanimala za to tudi vlada. No, zdaj je vprašanje rešeno in ribe v Idrijci bo lovil le g. Kleindienst. Nakupil je gospod župnik Kleindienst do zdaj sledeče vode na Goriškem: Bačo od Grahovega do iztoka v Sočo s pritoki Koritnico, Knežo i. dr., dalje Sočo od Sv. Lucije do Ročina ter Idrijco. — Ribje vališče v Hudijužini je strokovno izpopolnjeno, napravljen je pod vališčem tudi betonski rezervar za velike ribe. Zanimiva je vsa naprava zelo, in kdor se mudi v Hudijužini, naj ne zamudi, si jo ogledati.

— **Uboj pri poroki.** V Zakojcih, občina Cerkno, na Goriškem so preteklo soboto vozili neki nevesti balo, potem pa plesali pozno v noč na nevestinem domu. Ob 2. uri ponoči je prišel pred hišo neki mladenič, po domače Hribarjev, in se pačil skozi okno plesalcem. Hišni gospodar Čelk je šel ven in ga povabil v hišo, fant pa mu je brez odgovora potisnil nož v trebuh. Gospodar se je vrnil v hišo in povedal okoli stoječim, da ga je Hribarjev zabodel. Ko so nekateri začeli zopet plesati, se je nevestin oče krvaveč zgrudil na tla. — Da je temu žalostnemu dogodku v prvi vrsti vzrok žganje, ni dvoma.

— **Stikanje za veleizdajalci na Reki.** Na reškem carinskem uradu so zaplenili zavoj zemljevidov, ki jih je neki profesor Deroka poslal iz Belgrada knjigotržcu Trbojeviču. Bili so to zemljevidi bodoče Srbije, ki naj bi ji tudi Bosna, Hrvaška, Slavonija in Reka pripadala. Zemljevide so uničili. Pred dnevi so na Sušaku zaprli, kakor pravijo, radi veliko-srbske propogande, več Srbov, ki jih je zdaj hrvaška deželna vlada izgnala.

— **Letošnji glavni nabori** so preloženi, zato pa se meseca marca in aprila vrše naknadni nabori, in sicer: 5., 12., 20. in 27. marca ter 3., 14., 20. in 27. aprila. V slučaju, da se glavni nabori pričnо vendarle v omenjenih mesecih, izostanejo naknadni nabori po pričetku glavnega nabora. Nabornikom, ki žele svoj letošnji nabor odpraviti že meseca marca ali aprila in ne morejo čakati na glavni nabor, to pristojna politična oblast na prošnjo lahko dovoli.

— **Nezadovoljnost s službeno pragmatiko.** Dne 17. t. m. se je predstavila deputacija zveze nemških poštnih uslužbencev in zveze nemških državnih uslužbencev voditelju finančnega ministrstva baronu Engelnu, da se pritoži, ker so po izvedbenih odlokih službene pragmatike oškodovani tisti državni uradniki, ki so bili prej poštni ekspedienti in poštni oficianti. Baron Engel je izjavil, da bo v sedanjem stanju komaj mogel ugoditi željam prizadetih uradniških kategorij.

— **Umrl** je v Trstu venezuelski konzul Aleksander Schroder, zastopnik več paroplovnih in zavarovalnih družb.

— **Tiskarji v Celovcu** so pričeli šele danes delati, ker tiskarne niso takoj hotele vseh tiskarjev vzeti nazaj na delo.

— **Aretirana anarhista v Trstu.** V Trstu je aretirala policija mehanika Alfreda Fegeza in zlatarja Hektorja Novaka, ker sta v neki gostilni slavila Pichlerjevega morilca Zanierja in slavila anarhiste. Zanierja policija še ni dobila.

— **Umrla je** v Trstu gospa Marija Lenček, vdova po pokojnem trgovcu Urbanu Lenčku.

— **Napeljava električnega toka** iz centrale v Tržiču (Monfalcone) do Gorice, oziroma Mirne in do Kobarida se bo začela graditi že letos.

— **Samoumor.** Znani brivec Cezar Junz, ki je imel svoj salon v ulici Malcanton št. 15 v Trstu, je napravil v noči od nedelje na ponedeljek konec svojemu 62letnemu življenju. Bil je zlasti v mladosti velik veseljak, katerega je poznal ves Trst. Tudi na stara leta si je ohranil humor, da je bil vsakdo rad v njegovi družbi. Prepotoval je vsa večja evropska mesta. Vzrok samoumora so bile denarne stiske.

— **Cirkus Zavatta v Trstu,** ki ima vsak večer v gledališču Fenice predstave, se odlikuje od drugih take vrste, da kaže 29 živih levov. Njihov lastnik g. Schneider jih je naravnost neverjetno zdresiral. Živali nastopijo po dvakrat, najprej mlajše, potem starejše. Urno priskačejo iz kletk in postanejo kar divje. Napadajo krotilca, ki se jih oprosti z veliko silo. Pri tem poslu mu pomaga tudi njegova gospa. V nedeljo je Schneider leve malo preveč dražil. Dva sta ga napadla in lahko ranila. Vsled tega je moral v ponedeljkovi in torkovi predstavi odpasti nastop levov.

— **Tržaške šole** bodo končale svoj prvi letošnji tečaj šele ta teden, ker veljajo v tem oziru zaradi premikajočega se časa pusta posebni predpisi.

— **Važen razglas za telefonske naročnike.** Da se občinstvo obvaruje pristojbinskih prestopkov, se razglaša, da so glasom ravno izdanega razpisa c. kr. finančnega ministrstva ne le prošnje za napravo ali prepis telefonskih naročniških postaj, temveč tudi vse one vloge kolekovini podvržene (1 K od pole), s katerimi se zaprošajo premestitve ali podajo odpovedi obstoječih postaj, nadalje vse vloge za znižanje, povrnitev, odmor itd. naročniških pristojbin ali drugih vplačil; z enakim kolekom je opremiti tudi vloge, s katerimi se pospešuje rešitev kolekovini podvrženih vlog. Pripominja se, da se more pod v tar. poz. 75, lit. b, pristojbinskega zakona omenjenim javnim zavodom, upravam cerkvenega premoženja in občinam na tem mestu od zakona dovoljeno oproščenje od pristojbin, glede zanje namenjenih telefonskih postaj tedaj priznati, ako se gre za telefonske postaje, katere služijo krajevnemu prometu izključno delokrogu teh naročnikov ter niso v pretežni meri določene za pogovore, ki se tičejo zasebnih ali premoženjskih razmer teh oseb, rent in preodstatkov od istih, posebno tudi ne obratovanja industrijskih podjetij.

— **Nova šola.** Iz Kostela. V Kostelu smo dobili novo šolo, za sedaj sicer le ekskurendno; toda upamo, da nam bodo šolske oblasti prej ali slej dovolile tudi redno šolo, kar je naša najiskrenejša želja. Gosp. J. Beljan iz Kočevja je svojo hišo v Kostelu priredil za učilnico. Šolska soba sicer ni posebno velika, vendar za tukajšnje razmere dovolj prostorna in, kar je najvažnejše, zelo svetla. Dne 10. t. m. je župnik A. Medved iz Banjaloke po sv. maši v naši podružnici blagoslovil nove šolske prostore, katere je nato krajni šolski svet prevzel, da se izroče svojemu namenu. Skromne slavnosti so se poleg domačega občinstva in šolske mladine udeležili tudi gg. c. kr. okrajni šolski nadzornik iz Kočevja, predsednik krajnega šolskega sveta in župan iz Banjaloke ter več članov kraj. šol. sveta in občinskega odbora. Nekaj kratkih govorov je pojasnjevalo pomen slavnosti in namen šole. Za napredek vneti Kostelci pa smo pokazali svoje veselje nad novo pridobitvijo s tem, da smo šolsko poslopje ozaljšali s trobojnico in z zelenjem ter slavnost povzdignili tudi s streljanjem iz topičev. Ob tej priliki, ko izrekamo najiskrenejo zahvalo vsem, ki so nam na katerikoli način pripomogli, da se nam je naša dolgoletna želja vsaj deloma izpolnila, izražamo tudi svojo prošnjo na vse merodajne činitelje, naj nas v našem stremljenju še nadalje podpirajo, da se naša ekskurendna šola čimpreje izpremeni v redno šolo z vsakdanjim poukom!

— **Aristokratski škandal na Sušaku.** Pri reški vladi službuje neki grof L., ki je silno bogat in ima 20.000 kron apanaže na leto. Dva njegova tovariša, uradnika, sta grofa, ki je brez volje, izrabljala in na njegov račun dobro živela. Grof se je temu končno vendarle uprl, nakar sta ga prijatelja v nekem javnem lokalu, menda v hotelu Sušak, pošteno pretepla. Stvar se je pa brez dvoboja poravnala.

— **Ustreljenega inženirja Pichlerja** so v petek ob 4. uri odpeljali z južnega kolodvora v Trstu na Dunaj, kjer ga bodo položili v rodbinsko rakev. Spremljala ga je velikanska množica radovednežev in prijateljev. Truplo so blagoslovili v cerkvi sv. Antona novega. Obdukcijska komisija je konštatirala, da je bil dvakrat od kroglje zadet in da je bil tako težko ranjen, da ga ne bi bilo mogoče rešiti, tudi če bi bila zdravniška pomoč takoj na licu mesta. — Morilca Ivana Zanier še niso dobili. Nikdo ne vé, kje da tiči, vendar pa ne more biti daleč od Trsta. V petek zjutraj je konferiral z njim v neki gostilni poročevalec delavskega lista »Lavoratore«. Zanier mu je pripovedoval, da je bil že od svojega petnajstega leta v ladjedelnici uslužben, kjer je delal neprenehoma, izvzemši pet let, ko je bil pri vojakih pri mornarici. Tu je dezertiral, zato je moral služiti še eno leto. Pozneje je baje izstopil iz katoliške Cerkve. Nadzornik Saffaro ga je vedno preganjal in mu dajal najtežja dela, čeprav je bil zelo slaboten. Večkrat ga je že kaznoval z večdnevnim odpustom, čeprav neopravičeno. Istotako je bil kaznovan v četrtek za osem dni, ker je ležal tri dni zares bolan. Poročevalec od »Lavoratore« pravi, da v petek še ni vedel, da je Pichler ustreljen, ampak je mislil, da je smrtno zadel Saffara, ki pa o celi zadevi noče dajati žurnalistom nobenih pojasnil. O umoru vlada veliko zanimanje. Tržaški časopisi komentirajo čin različno. »Lavoratore« in »Coda del Diavolo« sta bila zaradi tega v soboto konfiscirana.

— **Poročil** se je v Pragi odvetniški koncipist v Kočevju dr. Josip Klepec z gdčno. Ano Malo.

— **Umrla** je v Topuskem na Hrvaškem mati vseučiliškega profesorja dr. Fr. Milobar. — V Zagrebu je umrl banski svetnik Simon pl. Hržič. — V Vinkovcu je umrl odvetnik dr. Ivan Jančikovič.

— **Dezerter.** V Kanalu je pobegnil od tamošnjega lovskega bataljona lovec Nace Stenovec iz Žirov, a ni imel sreče. Vojaška patrulja, ki ga je zasledovala, ga je vjela in aretirala v neki baraki v Avčah.

— **Državni uradi v Pulju.** Kakor smo svojčas poročali, se različne osebe in frakcije trudijo, da spravijo vodjo

državnega policijskega urada, policijskega svetnika dr. Mlekuša z njegovega mesta. Ker se je pa izkazal ves dosedanji boj brezuspešen, pa mislijo vzeti stvar socialni demokratje v roke. Če bodo imeli ti kaj več sreče pri tem poslu, se bo šele videlo. Dr. Mlekuša zagovarjati nimamo povoda, ker je bil mož res pri mnogih ukrepih tako nepreviden kakor bi uradnik na takem mestu ne smel biti. Sicer pa vladajo v puljskih državnih uradih kaj čudne razmere, če izvzamemo edino sodnijo. Denuncijacije so na dnevnem redu; mnogokrat se te reči v sodni dvorani končajo. Temu se pa ni čuditi, če pomislimo, da je mesto Pulj izvzemši mornarične uprave morda mesto največjega nereda v širni Avstriji.

— **Plaz na železniškem tiru.** 14. t. m. ob pol 3. uri zjutraj je zasul na progi južne železnice med Laškim in Celjem snežni plaz levi tir pri 346 kilometru, vsled česar so morali prepeljati vlake na sosednji tir. Da so očistili progo, so rabili celo uro.

— **Kako je nastala glagolica?** (K notici, katero je nedavno o tej zadevi prinesel »Slovenec«.) O glagolski pisavi je dognano sledeče: Glagolica je brez dvoma starejša od cirilice. Nastala je na podlagi grške kursivne pisave. Izumitelj je moral poznati tudi vzhodne jezike, v glagolici se dobe sledovi hebrejske in samarijske pisave. Geitler je v svojih trditvah nekoliko preveč drzen. V glagolici je hotel najti celo sledove neke prastare albanske pisave! Glagolica je umetno delo, izum genijalnega in globoko izobraženega človeka, ki je znal več jezikov. Celo delo je iz enega kova, umeten proizvod, ki je nastal naenkrat, ne pa potom počasnega razvoja. Pred Cirilom ne najdemo sledu o kakšni slovanski pisavi. Ciril je brez dvoma izumil neko popolnoma novo, originelno slovansko pisavo. Noben dogodek iz življenja solunskih bratov ni tako jasno in dosledno izpričan, kakor ta. Najstarejši glagolski viri vodijo zelo blizu k časom solunskih bratov in njihovih učencev. Ker je torej Ciril izumil neko slovansko pisavo, a pred njim Slovani niso imeli nobene pisave (kakor izrečno trdé zgodovinski viri), ter je glagolica, kakor kaže njena podoba, izum globoko izobraženega orientalista, zamore samo glagolica biti izumljena od sv. Cirila. Nemogoče je torej, da bi glagolico rabili Slovani že pred prihodom solunskih bratov. — Dr. Lénard.

— **Gasilno društvo v Begunjah pri Lescah** je imelo letos že dva občna zbora 3. in 25. jan. Obakrat si je izvolilo načelstvo. V treh tednih sta bila izvoljena dva načelnika in dva tajnika. Le tako naprej! Bo vsaj vsak član par tednov užival čast načelnika ali tajnika, če društvo prej ne propade, kar je na ta način še bolj verjetno.

— **Samoumor starca.** Dne 15. t. m. se je ustrelil na Reki pred kavarno »Caffé Patriottico« 84letni zavarovalni agent Ernest Mattioni. Mattioni je bil zelo znana oseba. Rojen v Pazinu, je prišel zgodaj v Trst, kjer se je živahno udeleževal laškega nacionalnega življenja in bil med ustanovitelji »Operaia Triestina« in »Ginnastica«. Dolgo časa je živel v Italiji. Tudi v Lovrani, kjer je na svoja stara leta bival, se je zelo zanimal za narodno društveno življenje. Starec je bil zelo čvrst, zadnji čas pa so mu nagajale oči in se je bal, da ne bi oslepil. Vsled tega je tudi sklenil se usmrtiti. Se razume, da ni imel nič vere, ker si je pri polni pameti in zavesti končal življenje.

— **Veliki živinski in kramarski sejm** se vrši dne 24. svečana t. l. v Kozjem. Sejmarji se opozarjajo na novo mestno tehtnico, ki bo brezplačno na razpolago. Vstop v sejmišče za živino je vstopnine prost.

— **Pokončavanje vran.** Deželni odbor je izdal na županstva posebno okrožnico glede pokončavanja vran. Županom in drugim zanesljivim posestnikom, ki se izkažejo z nabavnim dovoljenjem političnega oblastva, oddaja v to svrho brezplačno strupeno zmes, katero se primeša krvi in vranam nastavlja. Za 10 litrov krvi zadostuje 125 g te zmesi, ki obstoji iz bolusa, glicerina in 25 g fosforja. Župani in lovci prav pridno nastavljajo tem občutnim škodljivkam kmetijstva in lova.

— **Defravdant.** V Gorici so aretirali bančnega uradnika Leopolda Kodriča. Poneveril je baje okoli 60.000 kron.

— **Obstreljen.** Dne 8. t. m. zvečer je nekdo brez znanega vzroka obstrelil 15letnega posestnikovega sina Jožefa Možina, ki je z nekaterimi drugimi fanti stal pred neko hišo v Zalogu. Kroglja ga je zadela v stegno in je v njem obtičala.

— **Ameriške vesti.** Umrl je v Adamson, Okla., Fr. Boznar. Zapušča žalujočo vdovo in tri nedorasle otročičke. — Poročila sta se v Clevelandu, O., rojak John Kolar iz Frontenaca, Kans., in gospodična Angela Vahčič.

— **Listnica uredništva.** Gospodu kaplanu Roju v Ormožu: Potrjujemo resnici na ljubo, da niste spisali članka iz Crmoža o zborovanju Sv. vojske, kakor sploh nobenega članka v »Slovencu«, kakor Vam to predbaciva »Dan« z dne 14. t. m.

Iz kranjskega deželnega dvorca.

Deželni zbor. Klub deželnih poslancev S. L. S. je včeraj zboroval cel dan; istotako zboruje danes in jutri cel dan. Obravnava se deželni proračun, volilna reforma in razni samostalni predlogi.

Volilna reforma. Danes ob 4. uri se sestanejo načelniki klubov. Ob 5. uri je sklican odsek za volilno reformo.

-- **Zmaga kranjske dežele pred upravnim sodiščem.** Včeraj se je vršila pred c. kr. upravnim sodiščem obravnava v zadevi vodne naprave na Savi pri Medvodah. Tam je projekt deželnega odbora v konkurenci akcijske družbe Leykam-Josefsthal. V okviru tega projekta je hotela akcijska družba izpremeniti svojo dosedanjo vodno napravo ob jezu na Virju. Proti temu se je pritožil deželni odbor in zahteval, da se to ne sme dovoliti, ker je v nasprotstvu z velikim deželnim projektom, kateremu gre večja gospodarska važnost. V prvih dveh instancah je zmagal deželni odbor. C. kr. poljedelsko ministrstvo je pa razsodbo deželne vlade kranjske razveljavilo. Proti temu se je pritožil deželni odbor na upravno sodišče, ki je razsodbo poljedelskega ministrstva razveljavilo kot protizakonito. Ta razsodba je prejudicielne važnosti za bodoče obravnavanje vodopravnih projektov. Deželni odbor je zastopal pri upravnem sodišču deželni glavar dr. Šusteršič.

Volilna reforma za Gradec.

Prejšnji torek je volilno-reformni odsek graškega občinskega sveta dokončal svoje poročilo. Dosedanjim trem volilnim razredom se odslej doda še 4. volilni razred za vse tiste, ki še dosedaj niso imeli volilne pravice. Ta volilna skupina bo obsegala tiste, ki ne plačujejo nobenega direktnega davka, ki so 24 let stari in iste, ki plačujejo državni davek pod 13 kron 60 vin. 3. in 4. volilni razred dobita vsak po 12 mandatov, 2. in 1. pa po 14. Za vse razrede velja proporčna volilna pravica, tako, da manjšine ne morejo popolnoma propasti, temveč bodo zastopane glede na svojo moč (oddanih glasov). Vsak volilec bo vpisan le v enem volilnem razredu. Da se čuva volilna tajnost, se bo skrbelo na poseben način. Volitev s pooblastili bo popolnoma odpravljena. Za vse štiri razrede bo veljala volilna dolžnost, to se pravi, vsak volilec se mora volitve udeležiti. Tudi število podžupanov se bo povečalo od 2 na 3. Takozvani »Hausknechtparagrafi«, s katerimi so se nemirni in neljubi člani občinskega sveta lahko od sej izključili, odpadejo. Volitve v občinski svet se odslej ne bodo vršile vsako, ampak šele vsako tretje leto. Po dobi prvih treh let se volijo na novo zastopniki za 1. in 2. razred, za drugo triletno dobo pa zastopniki 3. in 4. razreda. Poleg 52 občinskih svetnikov bo istočasno izvoljenih tudi 26 namestnikov, ki pridejo na vrsto, ako kak občinski svetnik umrje ali odstopi. V sredo bo občinski svet že sklepal o tej predlogi.

Ljubljanske novice.

lj **Elektrarna na Ljubljanici.** Poljedelsko ministrstvo je v sporu med deželo in ljubljanskim mestom podelilo kranjski deželi koncesijo za zgradbo elektrarne na Ljubljanici.

lj **Šentpetersko prosvetno društvo** ima ta četrtek ob pol 8. uri zvečer VI. redni občni zbor. Društvo praznuje dne 1. marca 1914 petletnico svojega obstanka. Doba petih let sicer ni dolga doba, a v življenju društva važna, posebno v Ljubljani, kjer se imamo boriti z raznimi težkočami. Zato vabimo že sedaj vse naše somišljenike k temu jubileju, da s svojo udeležbo izkažemo svojo naklonjenost društvu, ki visoko dviga zastavo naše misli v šentpeterski fari. Program proslave petletnice bo lepa slika dela, ki ga vrši Šentpetersko prosvetno društvo. Damski zbor nastopi s pesmijo »Amaconke«, mešani zbor z odlomkom iz Haydnovega oratorija »Stvarjenje«, uprizori se krasna igra »Kjer ljubezen, tam Bog«. Torej dne 1. marca t. l. v Ljudski dom, za kar si preskrbimo že sedaj vstopnice pri gospodični Strahovi.

lj **Krščanska ženska zveza** ima v petek, t. j. 20. t. m. ob 4. uri popoldne redno predavanje v Ljudskem domu.

lj **Javno predavanje v Rokodelskem domu.** Preteklo nedeljo je predaval gospod muzejski adjunkt dr. Josip Mal o napadu Turkov na Dunaj leta 1683. Po primernem zgodovinskem uvodu je natančno opisal pomenljivi napad in vse dogodke pojasnil s krasnimi barvanimi skioptičnimi slikami, tako da je številno zbrano občinstvo z največjo pozornostjo sledilo predavatelju. Zlasti zanimive so bile podrobnosti o izrednih zaslugah za krščansko zmago, ki sta si jih pridobila poljski kralj Sobieski in papežev odposlanec Marko Avianski. Delovanje Marka Avianskega nas je še zlasti zanimalo, ker ga bomo kmalu častili kot svetnika in ker je bil na svojih potovanjih tudi dvakrat v Ljubljani. — Želimo, da bi Rokodelsko društvo priredilo še več tako poučnih predavanj.

lj **Znanstveni večer Leonove družbe** se vrši v četrtek, dne 19. t. m., ob 8. uri zvečer v rožcah hotela Union. Govori dr. Josip Mal o pripadnosti Istre in Reke h Kranjski. Gostje dobrodošli!

lj **Javno predavanje.** V četrtek, dne 19. t. m., predava v slovenskem gospodarsko izobraževalnem društvu za Krakovo in Trnovo, Cerkvena ulica št. 11, gospod Fran Kerhne. Začetek ob pol 8. uri zvečer.

lj **Pozor na ovaduhe!** Z raznih strani smo bili opozorjeni na to, da se v zadnjih časih prav pogostoma vrivajo v slovenske družbe po javnih lokalih neznanci, zlasti tedaj, ko začenja družba postajati že nekoliko vesela. Ti neznanci se kažejo navadno kot silno navdušeni slovenski, hrvatski, srbski in sploh jugoslovanski in slovanski narodnjaki ter skušajo na vsak način zaplesti družbo v pogovor o jugoslovanskih vprašanjih, pri čemer na vso moč udrihajo po avstrijski vladi in nesposobnih avstrijskih diplomatih itd. Varujte se takih ljudi, kajti to so izzivači, vohuni, ovaduhi, najeti plačanci, ki vas hočejo po nalogu onih, ki na vsak način hočejo nam Slovencem pritisniti na čelo pečat rovarskih zločincev proti naši monarhiji, zavesti do kakih nepremišljenih besed, iz katerih bi se dal skovati ter naprtiti vam in vsemu našemu narodu — veleizdajniški proces, ki naj bi bil začetek nadaljnjih, Nemcem in Italijanom dobrodošlih preganjanj slovenskega naroda! Izogibajte se torej takih ljudi in ne sprejemajte jih v svojo družbo. Če se bi vam vsiljevali, jim povejte, da ne želite njihove družbe, in če ne pomaga z lepo, bo morda pomagalo z — grdo. Vohunov in ovaduhov nam ni treba in jih tudi ne bomo trpeli med seboj!

lj **Oče gospoda dr. Adlešiča umrl.** Iz Adlešič nam pišejo: Dne 15. februarja zjutraj je umrl tu v Adleščih hišna številka 14 v 72. letu gospod Ivan Adlešič, oče gospoda dr. Jur. Adlešiča. Bil je izvrsten gospodar, ki si je pridobil z izredno pridnostjo in varčnostjo lepo premoženje in skrben oče svoji družini, ki mu je bila udana z nenavadno otroško ljubeznijo. Svoj čas je bil tudi več let župan. Bil je tudi med prvimi naročniki na nekdanje Bleiweisove »Novice« in »Moh. družbo« v vsi župniji. Bil je tudi vedno zvest pristaš S. L. S. in prav veren mož. Naročen je bil na »Domoljuba«, »Bogoljuba«, »Glasnika najsvetejših Src«, »Dolenjske Novice« in »Kmetovalca«, kar nam spričuje, kako je skrbel za krščansko vzgojo svojih otrok. Tojágina hiša je bila znana široko na okoli po Beli Krajini in sosednjem Hrvatskem. Naj počiva v miru blagi mož!

lj **Poročil** se je danes v frančiškanski cerkvi v Ljubljani gospod Franc Košak, sin dež. poslanca in župana g. Iv. Košaka na Grosupljem z gospodično Maričko Javornik iz Žaljne. Iskreno čestitamo!

lj **Občni zbor Muzejskega društva za Kranjsko,** dne 17. febr. 1914 v predavalnici deželnega muzeja Rudolfinuma. Ob neznatni udeležbi se je vršil včeraj občni zbor Muzejskega društva za Kranjsko. Iz poročila društvenega tajnika prof. dr. Šmajdeka smo posneli, da je imelo društvo l. 1913. 323 članov, tri častne in tri dopisujoče ude. Društvo je prirejalo predavanja, vzdržavalo zvezo z raznimi društvi (113), s tem pomnožilo knjižnico deželnega muzeja, izdajalo društveni list »Carniolo«. To glasilo je bilo l. 1913. nekoliko krajše kakor druga leta, ker so društvene gmotne razmere neugodne. Pisateljskih prispevkov pa je bilo toliko, da bi bil list lahko še enkrat tako obsežen. Društvo so gmotno podpirali c. kr. ministrstvo za bogočastje in uk s prispevkom 800 K in deželni odbor kranjski z 800 kronami. Deželni odbor kranjski ima poleg tega še veliko zaslugo, da je dovolil društvu za odstop vseh knjig podporo 1500 K in da je društvo rešil iz denarne krize z brezobrestnim posojilom 3000 K, ki se bode v letnih obrokih povračevalo. Društvo je l. 1913. izgubilo marljivega odbornika, blagajnika prof. Milana Pajka ter dva člana mons. dr. Ignacija Žitnika, stolnega kanonika, drž in dež. poslanca in kn. šk. tajnika Jankota Marenčiča. Svetila jim večna luč! — Začasni blagajnik prof. Breznik je podal natančen račun o društvenih dohodkih in izdatkih. Dohodkov je imelo društvo leta 1913. 6749 K 14 v, izdatkov pa 10.009 K 40 v; primankljaj torej znaša 3260 K 26 vin. — Proračun za l. 1914. izkazuje dohodkov 6200 K in izdatkov 5300 K, torej preostanka 900 K. Pregledovalca računov sta našla račune v najlepšem redu, kar je na zborovanju izjavil žel. oficijal v p. g. Fr. Podkrajšek. O društveni knjižnici je podal natančno poročilo prof. dr. Gvido Šajovic in o društvenem glasilu kanonik dr. Jos. Gruden. Zanimivo poročilo je bilo o delu »Flora carniolica«, ki bo pričelo v kratkem izhajati. Delo bo velike znanstvene vrednosti. Piše ga šolski svetnik prof. Alfonz Paulin. O tej točki in delovanju prirodopisnega odseka je poročal prof. dr. Šajovic. Za odbornika je bil namesto umrlega prof. M. Pajka z vzklikom izvoljen prof. Breznik, ki je že sedaj začasno opravljal blagajniški posel. — Gosp. Fr. Podkrajšek predlaga v drugo, naj bi odbor prevzel skrb, da se vzida v Valvazorjevo rojstno hišo spominska plošča. Odbor bo potrebno ukrenil. Na predlog prof. dr. Žmavca se je sklenilo, da se napravi nekoliko separatnih odtiskov o društvih, s katerimi se zamenjujejo publikacije. Po poldrugournem zborovanju je bil občni zbor sklenjen. Udnina znaša na leto 6 K. Društvo priporočamo.

lj **Umrl je** danes Rudolf Kržišnik, c. kr. sodnijski sluga. Soteska št. 10. Pogreb se vrši jutri ob tri četrt na 5. uro popoldne.

lj **Slovensko gledališče.** V nedeljo, dne 15. t. m., so ponovili Desetega brata«. Igralo se je z malimi izjemami tako kot pri primijeri. Bolje je pač, da Martin ni pel svoje »iskerce« za kulisami, ker tako je v resnici težko, da ne bi nastale taktične divergence med igralcem in orkestrom, ki se je disharmonirajoče lovil z zakulisnim zborom v tretjem dejanju. Bolje bi se bil prilegal sam harmonij. O posameznih igralcih bi bilo reči to, kar se je že reklo o premijeri. Tudi Povhe je ostal Povhe. Imel je skozinskoz stik le z gajerijo. Krjavljevi kozi pa preskrbite še kozla, potem lahko igrate pri polnem gledišču sceno v Krjavljevi bajti še celo sezono. To bo atrakcija prve vrste za velike in male otroke, kajti naša drama more živeti le ob krjavelizmu in kozjem meketanju. Kukala ti majka. — Zvečer je »Veliki komet« napolnil gledišče, kot letos pri drami še ni bilo napolnjeno. Morda je k temu pripomogla vsaj nekoliko reklama, brez katere dandanes ne morejo izhajati niti narodnokulturni zavodi. Igra je fabrikat brez vsake vrednosti. Krokarski quodlibet nižje vrste. Igralci so se potrudili, bili so — brez izjeme — vsi na mestu. Dobre volje ni manjkalo ne med občinstvom, ne na odru. Predpustnega smeha se je slišalo dosti in preveč. Največ pa me je spravilo v dobro voljo dejstvo, da je bilo gledišče — razen lož seveda — skoraj popolnoma razprodano. G.

lj **Umrli** so v Ljubljani: Frančiška Cerar, delavka, 27 let. — Ivan Kovač, zasebnik, 79 let. — Ana Ločniškar, rejenka, 8 mesecev. — Gregor Stržinar, gostilničar in posestnik, 46 let. — Jožef Breščak, dninar, 20 let.

lj **Aretacije.** Te dni so na glavnem kolodvoru aretovali tri delavce iz Knina v Dalmaciji, ki so se hoteli izseliti v inozemstvo, ne da bi že zadostili vojaškim dolžnostim in brez potnega lista. — V Spodnji Šiški je bila aretovana neka dekla zaradi večih tatvin, ki jih je izvršila pri svojem delodajalcu. — V Novem Vodmatu je bil aretovan 53letni Jakob Južnik iz Reke pri Dobrunjah, ki je prosjačil od hiše do hiše in tudi kaj izmaknil, če je mogel.

lj **Na današnji semenj** so prignali 237 volov, 71 krav, 27 telet in 96 konj.

lj **Pomlad** so začeli oznanjati ščinkovci, ki se že pridno vadijo v svojem »griču«. Gladko še sicer ne gre, a z ozirom na precejšnjo snežno odejo, ki jo še imamo v Ljubljani in okolici, kažejo ti začetki dokaj poguma in vzbujajo tudi v nas veselo upanje na skorajšnjo pomlad.

Zadnje vesti.

ŠTAJERSKI DEŽELNI ZBOR.

Gradec. Štajerski deželni zbor je začel danes zopet svoje delovanje. Poslanci so se polnoštevilno zbrali. Deželni odbor je predložil poročilo o financielni zagotovitvi železnic Feldbach—Gleichenberg—Radgona; Seebach — Turnau — Gusswerk; Weitz — Birkfeld—Hartberg—Polzela—Braslovče—Motnik in Ljutomer — Ormož. Nadalje je predloženo poročilo o podpori za zadružni izsuševalni načrt v Velikem Obrežu v brežiškem okraju in glede sistematične regulacije Drave od Maribora do Središča. Predloženo je končno poročilo o provizoričnem nadaljnem pobiranju doklad za leto 1914. — Ob pol 12. uri se je seja otvorila. Navzoč je tudi namestnik grof Clary. Med predlogi je omeniti predlog Vrstovška in dr. Benkoviča, ki deželnemu odboru nalaga, naj do prihodnjega zasedanja izdela občinski volilni

red za Gradec, Maribor, Celje in Ptuj po modernih načelih, naj se uvede proporčni zistem in v Celju in Ptuju odpravi ustmeno glasovanje. Občinski volilni red naj se za vsa mesta z lastnim statutom zgradi na enakih načelih. — Pred prehodom na dnevni red obžaluje Brandl od nemškega centra, da se je deželni zbor tako pozno sklical, ker se škoda, ki jo je »nova obstrukcija« slovenskih poslancev deželi povzročila, ne da v tako kratkem času popraviti. (Ugovori pri Slovencih.) Socialni demokrat Schacherl protestira, da se njegova stranka k pogajanjem o delovnem programu deželnega zbora ni povabila in prosi deželnega glavarja, naj skliče jutri konferenco načelnikov, da se tam delovni program pretresa. Glavar ugodi in se prihodnja seja vrši jutri ob 10. dopoldne.

PO ŠTRAJKU TISKARJEV.

Dunaj. V socialnodemokraškem delavskem domu v Ottakringu je bil včeraj shod stavcev. Ko je hotel govoriti socialnodemokraški poslanec Schiegl, so zborovalci pričeli vpiti »Fej!« in so kričali toliko časa, da je vladni zastopnik shod razpustil.

ODLIKOVANJE GROFA BERCHTOLDA.

Dunaj. Današnja »Wiener Zeitung« priobčuje odlikovanje grofa Berchtolda z velikim Štefanovim redom.

ČEŠKO-NEMŠKA SPRAVNA POGAJANJA.

Dunaj. Dr. Kramař je ministrskemu predsedniku v imenu vseh čeških udeležencev češko-nemških spravnih pogajanj izjavil, da se reforma deželnega reda ne more izvršiti prej, predno se ne sklene jezikovni zakon, ki se pa prej ne more uveljaviti, predno se ne izvrši volilna reforma za češki deželni zbor. Narodna obmejitev ni mogoča brez jezikovnega zakona. Češkonemška spravna pogajanja so tako prišla v jako kočljiv položaj, ker je to stališče Čehov nemškemu stališču popolnoma nasprotno.

VAŽNA IZJAVA POSLANCA KLOFAČA.

Praga. Poslanec Klofač je na javnem shodu narodne socialne stranke v Pragi izjavil sledeče: Večina tu- in inozemskih listov živi v zadnjem času pod sugestijo nekaterih dunajskih in budimpeštanskih časnikov, predvsem »Neue Freie Presse« in »Pester Lloyda«, ki skušajo v javnosti uveljaviti mnenje, da stojimo tik pred splošno evropsko vojno. V interesu skupnega narodnega gospodarstva pa je potrebno, primerno nastopiti proti temu brezvestnemu rovanju. — Ni res, da smo tik pred vojno. Niti Nemčija, niti Francozka, niti Anglija in niti Rusija si ne žele vojne in tudi balkanske države, ki so zmagale, je nočejo. Vojno hoče imeti le pustolovec Enver paša v Carigradu in Koburžan v Sofiji. Toda za vojskovanje je treba denarja, ki ga pa oba nimata. Ako bi se sedaj v Peterburgu ne okrepil znova bukareški mir, potem bi bilo mogoče, da bi spomladi doživeli nove krvave dogodke na Balkanu. Da so gotovi krogi, ki hočejo imeti za vsako ceno vojno, je gotovo, toda — tudi mi nimamo denarja. Pisava gotovega časopisja je za vsakogar, ki količkaj globokejše misli, jasna. Hoče se povzročiti paniko in kaj pomeni taka panika, je naše narodno gospodarstvo in v prvi vrsti naše delavstvo občutilo na lastnem telesu. Hoče se tudi vzbuditi v prebivalstvu patriotizem, da bi poslanci raje dovolili nova velika vojaška bremena, ker obstoji v vojaških krogih predvsem načrt, v najkrajšem času zvišati častniške plače. Parlament naj bi dovolil novo zvišanje rekrutnega kontingenta, nove milijone za oboroževanje in za par novih dreadnoughtov in končno še omenjeno zvišanje častniških plač. To je treba povedati javnosti, da ne pride zopet do panike, do krize v trgovini, do zvišanja obrestne mere in do brezposelnosti. Kar se tiče notranje politike, navedeno nikakor ne daje povoda, da bi češki poslanci odnehali od obstrukcije. Niti za las se ne umaknejo. Namen naše obstrukcije ni negativen in ne destruktiven, mi hočemo, da parlament razen novih davkov in vojaških izdatkov stori tudi še kaj drugega. Mi hočemo, naj li pride do sporazuma ali ne, poroštva, da se rešijo poleg državnih potrebščin tudi kake ljudske potrebščine. Vsako upanje, da bi se za kako drugo ceno umaknili, je zastonj.

RUMUNSKO VPRAŠANJE V OGRSKI.

Budimpešta. Rumunski narodni odbor je včeraj razpravljal o Tiszinih ponudbah glede narodne sprave. Govori se, da je narodni odbor Tiszine ponudbe **odklonil.** Rumuni pravijo, da se za sporazum z Ogri ne trgajo. Tisza je prišel k njim, ne oni k njemu. Če Ogrska noče poštene in pravične sprave, pa bo prišla mlajša rumunska generacija, **ki je radikalna,** pa naj se Ogri z njo zmenijo.

OFICIOZNI RUMUNSKI GLAS.

Bukarešt. Vladna »Independance Roumaine« izjavlja, da obiska Venizelosa in Pašiča v Bukarešti smeri rumunske politike nista izpremenila. Rumunska politika ostane, kakoršna je bila. Kar se tiče bukareškega miru, upa Rumunija, da Bulgarija ne bo dala Turčiji možnosti začeti vojske na kopnem, **ker bi sicer Rumunija posegla vmes.** Rumunija bo strogo varovala sedanje ravnotežje sil na Balkanu. Bulgarija stori najbolje, če vzdrži dobro razmerje z Rumunijo.

OPTIMIZEM V NEMČIJI.

Berolin. Tu svetovni položaj zelo mirno presojajo. Če Bulgarija miruje, se ni ničesar bati. V tem slučaju tudi vojska med Avstrijo in Rusijo ni verjetna. Nemški doplomati menijo, da je bojazen v Avstriji glede tega čisto neopravičena.

TUDI DANEV RAZKRINKAN.

Sofija. Genadiev je na volilnem shodu v Vraci razkril, da je Danev, ki se dela tako nedolžnega, češ, da on ni zakrivil vojske s Srbijo in Grčijo, stavil svojčas Rusiji ultimatum, da mora razsoditi v sporu zaradi Makedonije tako, kakor on hoče, ali pa nič. Sasonov je na to odgovoril, da bo Danev s svojo protislovansko politiko Bulgarijo uničil in da Rusija vsled tega odtegne Bulgariji svojo pomoč.

WIED MORA PO CELEM SVETU.

Rim. Princ Wied ne bo šel samo v London in Pariz, ampak mogoče celo v Peterburg, kjer bi se tudi radi ž njim pomenili.

Berolin. Princ Wied se vrne iz Londona preko Pariza. Albanska deputacija je odpotovala iz Rima v Kolin. V Rimu se je mudila toliko časa, da si je nabavila moderne črne obleke. Albanska deputacija se pokloni princu Wiedu v Neu Wiedu dne 21. t. m.; če pa bo princ moral prej še v Peterburg, pa šele 26. t. m. Voditelja deputacije Essad pašo je nagovorila na dvornem plesu v Rimu kraljica Helena: Veseli me videti junaškega branitelja Skadra. Essad paša je odgovoril: »Storil sem, kar sem mogel, da bi se nevredno ne postavil proti slavnemu vašemu očetu in hrabrim njegovim vojakom.« Essad je velik lisjak in bo Wied imel z njim veliko preglavic.

London. Princ Wied se je danes zjutraj pripeljal sem. Na kolodvoru sta ga pričakovala kraljev zastopnik in nemški poslanik.

GRŠKA KUPUJE LADJE.

London. »Daily Telegraph« poroča, da bo Grška te dni nakupila dva naddreadnoughta, ki sta bila v neki ameriški ladjedelnici v delu za Argentinijo.

DIPLOMATIČNE ZVEZE MED SRBIJO IN BULGARIJO.

Belgrad. Pri nastopu bulgarskega poslanika na dvoru sta kralj in poslanik izmenjala prisrčne besede o važnosti zopetnih diplomatičnih odnošajev.

DEMENTIRAN SESTANEK V ODRINU.

Sofija. Dementira se vest, da sta se v Odrinu sestala Radislavov in Enver bej.

ŠEVČENKOVA PROSLAVA PREPOVEDANA.

Lvov. Iz Kijeva poročajo, da je ruska vlada proslavo 100letnice rojstva ukrajinskega pesnika Ševčenka, ki jo je hotel prirediti ondotni občinski svet, prepovedala.

VSTAJA V EKVADORJU.

Panama. Mesto Esmeraldas v Ekvadorju so zavzeli vstaši. Pri boju vstašev z vladnimi četami je mesto skoraj popolnoma pogorelo. Tujci so se rešili, pa jim primanjkuje živil.

AVSTRIJSKI KREDITNI ZAVOD.

Dunaj. Avstrijski kreditni zavod je sklenil zvišati akcijski kapital od 150 na 170 milijonov kron in je določil dividendo na 34 K.

MODERNA DEKLICA.

Reka. Tu se je vrgla z okna na cesto 15letna Jelka, hči pomorskega kapitana Antona Medaniča. Jelka je bila najlepša deklica na Reki, pa so ji dijaki zelo dvorili. Včeraj jo je mati zaradi tega karala, kar je punico tako zbodlo, da se je vrgla na ulico. Prizadjala si je tako težke poškodbe, da je na potu v bolnico umrla.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Newyork. Na železnici v San Francisco sta trčila vlaka. 58 oseb je ponesrečilo.

MORSKI VALOVI POVZROČILI VELIKO NESREČO.

Oviedo (Španska). Tu so se dvignili visoki morski valovi in poplavili mesto. Valovi so odnesli strehe, ljudi, živali Mnogo hiš je razrušenih, mnogo oseb je utonilo.

MORILEC SVOJEGA SINA UMRL.

Pariz. Stari Fragson, ki je nedavno ustrelil svojega sina, varietetnega pevca, je v zaporu umrl.

SAMOUMOR ODVETNIKA.

Budimpešta. Tu se je v vozu nekega izvoščka ustrelil odvetnik dr. Adolf Mandel iz Kronstadta.

Po svetu.

Strankin zbor češke krščansko-socialne stranke se je 2. t. m. vršil v Pragi. Strankin načelnik je v svojem govoru povdaril, da stranka vsestransko uspešno napreduje. Izvrševalnemu odboru se je naročilo, da poskrbi za izdajo lastnega strankinega dnevnika. Zbor se je izrekel za sodelovanje s konservativno ljudsko stranko, o čemer pa mora avtonomija strank ostati nedotaknjena. Za zedinjenje čeških katoličanov v enem samem političnem taboru se mora tudi v bodoče delati. Ker stranka ni bila povabljena k češkonemškim spravnim pogajanjem, odklanja vsako odgovornost za morebitno škodo, ki bi jo prinesla češkemu ljudstvu. Zbor se je izjavil proti onim predlogom ministrskega predsednika, ki bi lahko škodovali češkemu ljudstvu in bi zlasti ogrožili češke manjšine. Stranka zahteva razpis deželnozborskih volitev in upostavo ustavnih razmer na Češkem. Glede volilne reforme zahteva češka krščansko-socialna stranka proporcionalno zastopstvo manjšin in ustanovitev 4. volilne kurije.

Razkol med francoskimi prostozidarji. Na zadnjem konventu francoskega Grand Orienta so člani starejšega kova protestirali proti temu, da je struja surovih ateistov zatrla staro prostozidarsko znamenje: A. G. D. G. A. D. U., t. j.: »A gloire de grand architect de l' univers« ali slovensko: V čast velikemu stavbeniku vesoljstva. Protest se je dal na glasovanje in »stari« so bili preglasovani. Le-ti so nato izvajali posledice in naznanili svoj izstop iz Grand Orienta. Ta njihov sklep so z veseljem pozdravili angleški in ameriški prostozidarji, katerim je brutalni ateizem latinskega prostozidarstva že davno v izpodtiko. Francoski separatisti bodo z angleškimi in ameriškimi ložami stopili v novo zvezo, ki bo imela nalogo zvesto čuvati nad starimi prostozidarskimi tradicijami.

Alliance ob Honneur. L. 1903. ustanovljena interkonfesionalna družba za omejevanje nemorale je imela pretekle dni v Queen Hallu v Londonu svoj kongres. Kakor poročajo »Times«, je družbeni predsednik na tem kongresu izjavil, da pripada organizaciji več kot 36.000 vpisanih članov iz vseh delov sveta. Alliance of Honeur hoče med drugim tudi med možmi in mladeniči širiti zavest o potrebi poštenega življenja ter povzročiti v tem oziru svetovno gibanje. Zlasti hoče pospeševati dobrobit mladih moških s primerno literaturo, ki naj bi delovala proti nemorali.

Srbija kupuje sanitetni materijal. Srbsko vojno ministrstvo je naročilo pri mnogih praških tvrdkah zdravila in obveze. Naročila morajo biti takoj odposlana.

Belgrajske občinske volitve so potrjene. Novi župan je državni svetnik Djordje Nestorović.

Letošnja pomladna ženska moda bo, kakor kažejo znamenja iz Pariza, če mogoče še bolj neokusna in odvratna nego je že bila doslej. Krila bodo čisto ozka in kratka z nekakim predpasnikom — vse vkup naravnost nezaslišana zabloda pojmov o dostojnosti in lepoti. Morda bi smela brez škode kaj takega obleči kaka prav fina, prav vitka ženska, toda odebelele — ne, tak pogled je celo za karikaturo preveč. Neokusne so tudi pomladne vrhne jope s širokimi ledji. Večinoma so jope spredaj popolnoma izrezane in nezapete, da se vidi bluza, ki bo edina okusna novost v tej sezoni — priprosta, brez okraskov. Vitkim bodo tudi izrezane vrhne jope dobro pristojale. Kar ni vitkih — naj pazijo, da se ne dado zapeljati po modi, ki ni zanje ne zamišljena, ne primerna.

Trgovski pomočnik — večkratni milijonar. V San Franciscu je umrl nedavno Viljem G. Irwin, 76 let star, večmilijonarski sladkorjerejec v Honolulu. Irwin je bil lastnik otoka Lanai, ki spada v Havajsko otočje. Kupil je otok pred petimi leti za en dolar. Bil je britanski podanik, vendar je bil pa absoluten gospodar ameriškega otoka, ki meri 139 kvadratnih milj in ima 600 prebivalcev. Irwin je bil trgovski pomočnik; njegovi sladkorni nasadi so ga napravili za večkratnega milijonarja.

Zopet nekaj za človeštvo. Veliko zanimanje utegne vzbuditi nova metoda zdravljenja jetičnih, ki je pred kratkim uspela v Guys-hospitalu v Londonu nadvse pričakovanje dobro. Ta nova metoda obstoji v tem, da se izreže bolniku večji del črev ter se ga odstrani. Potem se ga pa zdravi dalje. To so prakticirali najprej pri nekem otroku, ki se je nahajal že v zadnjem štadiju kostne jetike. Otrok je ozdravel tekom nekaj mesecev popolnoma. Trdi se, da je taka metoda tudi pri drugih boleznih uspešna. Ta metoda sloni na Mečnikovi teoriji, ki pravi, da se zelo razmnože škodljive bakterije v velikem črevesju v mnogih slučajih jetike.

Podmorski predor med Dansko in Švedsko. Švedski kapitan Quistgaard in danski inžener Ohrt sta prosila pri švedski vladi dovoljenje za zgradbo podmorskega predora med Dansko in Švedsko. Predor bi se pričenjal pri Vigerlevu, predkraju Kodanja, končal pa pri Malmö na Švedskem. Pri otoku Saltholm, ki je sredi pota, bi bila postaja. Stroški so proračunjeni na 100 milijonov danskih kron.

Koliko bi stala vožnja na solnce. Neki angleški učenjak je izračunil, da bi stal vozni listek III. razreda z zemlje na solnce 20 milijonov mark. Če bi brzovlak vozil s hitrico 90 km na uro, bi trajala vožnja 175 let. Svitloba pa napravi to pot v 8 minutah.

O ženskih solzah so si različni narodi in pesniki ustvarili različno mnenje, ki večinoma ni ravno laskavo za ženske. Najmilejše sodijo o tem Hebrejci, ki svare, da bi kdo ženski storil kako krivico, kajti »ženska rada joče in zato jo je tem lažje razžaliti.« Stari Rimljani so pa bili mnenja, da ženska joče, kadar laže, da bi s tem podkrepila svojo laž. Nič boljšega mnenja o ženskih solzah nimajo njihovi potomci Italijani, ki pravijo, »da ženske solze niso počenega groša vredne.« Španci svarè: »Prijatelj, ne daj se od ženskih solza ganiti, kajti ženska nosi solze in smeh v žepu.« Francozi so mnenja, da se »ženska smeje, kadar se more, joče pa kadar hoče.« Rusi pravijo, da »nekatera ženska joče iz žalosti, druga pa iz zvijače.« Star nemški pregovor se glasi: »Ženska se z enim očesom joče, z drugim pa smeje.« Tudi Slovenci ženskim solzam ne pripisujejo posebne cene.

Radij v gospodarstvu. Poizkusi so pokazali, da je vpliv radija na rast rastlin silno ugoden, a praktično je seveda stvar brez pomena, ker radija za take svrhe nedostaje in je neizmerno predrag. Saj se še z elektriko ne more kaj takega začeti, ko je vendar neprimerno cenejša. Sedaj se je pa stvar glede izkoriščanja radija v gospodarske namene prijela od druge strani, ki menda obeča uspeh. Pri pridobivanju radija ostane namreč v dotičnem kamenju še vedno nekaj radija, in sicer v vsaki toni po 1 do 2 grama. Doslej so smatrali te ostanke kot brez vsake vrednosti. Sedaj je pa Buttler v londonski Society of Arts opozoril, da poizkusi dokazujejo, da tudi najneznatnejše količine radija ugodno vplivajo na rastline. V nekaterih krajih je opazil podvojeno rast. Sedaj nastane vprašanje, da-li bi se ostanki iz pridobivanja radija ne dali vporabiti kot gnoj; vsekako bi bilo treba napraviti poizkus v velikem. Ako se stvar izkaže, bi se pridobivanje radija jako pocenilo.

Zastrupljen vojaški kruh. Iz Pariza poročajo, da so v garnizijski pekarni v Amiensu zasledili, predno so peki dali testo v peč, da mu je primešan strup, in sicer nekaka bakrena zastrupnina. Natančna preiskava je dognala, da sta pri tej stvari prizadeta dva vojaka, ki so ju takoj aretovali.

Za povzdigo gospodarstva na Srbskem. Srbsko ministrstvo za narodno gospodarstvo je sklenilo najeti posojilo 10 do 12 milijonov dinarjev, katere bo uporabilo za povzdigo gospodarstva v starih in novih krajih. Posojilo se bo odplačevalo z dohodki državne razredne loterije. — Za pogozdovanje kraškega ozemlja je ministrstvo naročilo vagon semenja gozdnih dreves.

Francoščina uradni jezik v diplomatičnem občevanju med Srbijo in Bulgarijo. Doslej sta se Srbija in Bulgarija v medsebojnem diplomatičnem občevanju posluževali vsaka svojega narodnega jezika, sedaj bosta pa na izrečno zahtevo Bulgarije svoje medsebojne diplomatične posle reševali izključno v francoskem jeziku.

Zasledeno vohunstvo v Krakovu. Policija je odkrila razširjeno vohunsko zvezo in je tri vohune aretirala, a aretiranih bo še več oseb. Zaprti 21letni slušatelj krakovske umetniške akademije Ladislav Maicher iz Lvova se je osumil, ker je večkrat v Rusijo potoval. Pri brivcu Potempi, ki je došel iz Varšave, so našli obtežilni material. Januarja so v Krakovu 11 ruskih vojaških vohunov zaprli.

Edisonovi načrti. Tomaž Alva Edison je ob svojem 67letnem rojstnem dnevu izjavil nekaterim newyorškim časnikarjem: »Čim starejši postane človek, tem več more koristiti človeštvu. Jaz se čutim močnega kakor kak mlad mož, in tudi pri svojih duševnih silah ne opažam nobenega nazadovanja. Prepričan sem, da bo moja največja iznajdba šele prišla na dan.« Na vprašanje, katera iznajdba je bila v preteklem letu za človeštvo najkoristnejša, je opozoril Edison na novo postopanje, ki omogoča na cen način pridobivanje amonijaka, ki se vrši na ta način, da se vodik in nitrogi napeljejo na žareče železo. Ta nova metoda omogočuje izdelovanje umetnega gnoja z malimi stroški.

Prva ženska v diplomatični službi. Za tajnika na mehikanskem poslaništvu v Kristijaniji je imenovana gospa Henrijeta Kog, ki je prva ženska v diplomatični službi. Gospa Kog je stara 27 let, pred dvemi leti je dovršila vseučiliške nauke in nato potovala po Evropi. Kot poslaniški tajnik ima pravico nositi uniformo.

Tatre na prodaj. Knez Hohenlohe prodaja svoje ogromno posestvo na Tatrah; zahteva 50 milijonov kron. Neko francosko društvo mu ponuja 43 milijonov, a je še več drugih kupcev. Govori se med drugim o nekem ruskem knezu, ki želi kupiti Tatre. Ogrska vlada pa skuša posestvo pridobiti zase.

Pri napravljanju filma kača-velikanka zdivjala. V tvornici Sasche na Dunaju, ki izdeluje filme, so pri izdelovanju filma »Satanova gospa« v aktu, ki se naziva »V peklu« za model rabili tudi kačo - velikanko, 5 let staro, 3 m dolgo, ki se je v ta namen poslala iz Berolina na Dunaj. Kača bi se morala fotografirati v trenotku, ko se grofica Kinsky v kačo izpremeni. Nenavadna okolica je pa kačo-velikanko tako razljutila, da je filmškega režiserja Ardonneja vgriznila v roko in so jo le s težavo spravili nazaj v njeno kletko.

641.000 kron poneverila sta dva uradnika diskontni banki v Aalborgu v osmih mesecih.

Ruska protialkoholna postava. Ruski državni zbor je sklenil, da v krajih, kjer je prepovedano prodajati alkoholne pijače, ne sme ne krona in ne zasebniki prodajati alkoholnih pijač.

Kokovcev odklonil carjev dar. Odstopivši ruski ministrski predsednik Kokovcev je odklonil nagrado 300.000 rubljev, ki mu jo je car ponudil. Peterburški družabni krogi o tem veliko govore, ker je Kokovcev ob odklonitvi rekel, da ni tak kakor drugi ministri. Mislil je na Witteja, ki je carjevo nagrado sprejel. Witte, ko je to izvedel, je pa rekel, da je častnejše, če se od carja, kakor pa od predsednika peterburške diskontne banke denar vzame.

Zopet dvoboj med ogrskimi grofi. 17. t. m. sta se dvobojevala v Budimpešti grofa Gabriel Lonyay, nečak grofa Elemerja Lonyaya, in ministrski koncipist Bela Egan. Sprla sta se v reškem orfeju. Ranjen ni bil nihče.

Trije delavci so utonili na zamrznjenem Walchenškem jezeru na Bavarskem, ker se je led vdrl.

Velika tovarna čevljev pogorela. V Glasgovu je dne 14. t. m. pogorela čevljarska tovarna škotskih čevljarskih zadrug. Škoda znaša 30.000 funtov šterlingov. 1500 delavcev je izgubilo delo.

Gospodarstvo.

Davka prosto 4½% odplačljivo ogrsko državno rentno posojilo iz leta 1914. Kralj. ogrska vlada izdaja 4½% davka prosto državno posojilo v nominalnem iznosu 500 milijonov kron, katero se amortizuje. Obrestni kuponi tega posojila zapadejo dne 1. marca in 1. septembra vsakega leta ter so plačljivi brez vsakega odbitka; posojilo samo se odplačuje od dne 1. septembra 1919 naprej po 110 poluletnih anuitetah v razmerju določenega odplačilnega načrta. Titri so razdeljeni v komade po 480, 2400, 4800 in 9600 kron. Subskripcija se vrši v soboto dne 21. februarja 1914 in sicer proti plačilu v gotovini ali pa proti izročitvi dne 1. julija 1914 in 1. januarja 1915 zapadajočih 4½% kralj. ogrskih državnih blagajniških listin iz leta 1912. Oddajni kurz je določen po 90·45%; z ozirom na svojčasni kurzni dobiček pri žrebanju al pari si zasigura kupec tega posojila pri prvovrstni varnosti obrestovanje po 5%. Kot zglaševalnice za Ljubljano in alpske dežele je določena Podružnica c. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani (Prešernova ulica 50), katera že sedaj sprejema priglase in daje vsa zahtevana pojasnila.

Mnenje g. dr. **B. Szybowski-ja,** ordin. em. materinstva in klinike za ženske bolezni

v Varšavi.

Gosp. **J. Serravallo**

Trst.

Vaše železnato kina vino Serravallo sem rabil v slučajih oslabelosti in po operacijah in bil sem z dosežemi uspehi popolnoma zadovoljen.

Varšava, 22. aprila 1911.

Dr. B. Szybowski.

Baden pri Dunaju **žvepleni vrelec**

Sanatorij Gutenbrunn in mestno zdravilišče

Fizikal. dietetična zdravilišča, solnčne in zračnekopeli.

Zdravnika-vodje: **Dr. Oton pl. Aufschnaiter in ces. svet. dr. D. Podzahradsky.** Prospekti zastonj.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 17. februarja 1914.

Pšenica za april 1914	12·17
Pšenica za maj 1914	12·06
Pšenica za oktober 1914	11·07
Rž april 1914	9·26
Rž za oktober	8·65
Oves april 1914	7·76
Oves za oktober	7·77
Koruza za maj 1914	6·74

Pristopajte k „Jugoslovanski Strokovni Zvezi"!

Kurzne cene

dne 17. februarja 1914.

	K	h
Državne rente.		
4% konv. dav. pr. kron. renta (maj—nov.)	83	25
4% konv. dav. pr. kron. renta (jan.—jul.)	83	20
4·2% avstr. velj. papir. renta (febr.—avg.)	87	30
4·2% avstr. velj. srebr. renta (april—okt.)	87	75
4% avstr. zlata renta, davk. prosta	106	40
4% avstr. kronska renta (marec—sept.)	83	70
4% av. kron. renta iz l. 1912 (junij—dec.)	83	35
4% ogr. renta v zlatu	100	25
4% ogr. renta v kronah iz l. 1910.	82	30
4½% ogr. renta v kronah iz l. 1913.	91	—
Druge javne zadolžnice.		
4% kranjsko deželno posojilo iz l. 1888.	—	—
4½% kranjsko dež. melior. pos. iz l. 1911.	95	—
4½% kranjske deželne banke	95	—
4% bosansko deželno posojilo	83	90
4% obveznice Rudolf. železnice	85	60
4% obveznice železn. Ljubljana-Kamnik	92	75
4% obveznice dolenj. železnic	—	—
Srečke.		
4% drž. srečke iz l. 1860. po 500 gld. a. v.	1630	—
4% drž. srečke iz l. 1860. po 100 gld. a. v.	443	—
Državne srečke iz l. 1864. po 100 gld. a. v.	680	—
Državne srečke iz l. 1864. po 50 gld. a. v.	353	—
5% don. uravn. pos. iz l. 1870. po 100 gld.	273	50
3% avstr. zemlj. kredit. srečke I. izd.	283	—
3% avstr. zemlj. kredit. srečke II. izd.	242	75
Bazilika budimp. iz l. 1886. po 5 gld.	27	25
Ljubljanske srečke po 20 gld.	61	—
Rudeči križ avstr. iz l. 1882. po 10 gld.	52	25
Rudeči križ ogr. iz l. 1882. po 5 gld.	31	75
Rudeči križ ital. iz l. 1885. po 25 lir	45	—
Josziv-srečke iz l. 1888.	15	—
Turške srečke	227	—
Srbske drž. tob. srečke iz l. 1888.	29	25
Akcije.		
Avstr. kreditni zavod	639	50
Avstro-ogrska banka	1970	—
Anglo-avstrijska banka	344	—
Dunajsko bančno društvo	536	—
Jadranska banka	424	—
Ljubljanska kreditna banka	406	—
Union banka	609	50
Živnostenska banka	280	50
Avstrijski Lloyd	629	—
Državna železnica	716	90
Južna železnica	105	10
Alpine	833	50
Škoda	778	—
Valute.		
20 frankov	19	07
20 mark	23	49
Sterling	24	97
Rubelj	253	—

Vsa tozadevna pojasnila se dobe tudi v podružnici c. kr. priv. avstr. kredit. zavoda v Ljubljani.

Ali ste že odposlali položnico „Slovenski Straži"?

543

✝

V globoki žalosti naznanjamo tužno vest vsem sorodnikom, znancem in prijateljem o smrti predragega nepozabnega soproga, očeta, sina, zeta, brata in svaka, gospoda

Jožefa Jegliča

nadučitelja v Selcih

kateri je po dolgi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, dne 17. svečana 1914 ob 11. uri ponoči v 30. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnika bo v petek, dne 20. t. m. ob 9. uri zjutraj iz hiše žalosti (šola) na pokopališče v Selcih.

Dragega nepozabnega ranjkega priporočamo v blag spomin.

Selce, 17. februarja 1914.

Marija Jeglič, roj. **Šliber,** soproga.
Olgica, Joško, otroka.
Rodbina Šliberjeva, Selce.
Rodbina Jegličeva, Podbrezje.

542

✝

Krajni šolski svet v Selcih

naznanja tužno vest, da je njega član, gospod

Josip Jeglič

nadučitelj v Selcih

včeraj ob 11. uri ponoči, po dolgi in hudi bolezni, previden s svetimi zakramenti v 30. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se bode vršil v petek 20. februarja ob 9. uri dopoldne iz šolskega poslopja na tukajšnje pokopališče.

V Selcih, 18. febr. 1914.

Pristni

brkinski slivovec

do 40 hl à 150 K. (Davek plačan.) Posreduje **„Kmetijska podružnica", Prem Notranjsko.** 531

Pri nakupu različnega manufakturnega blaga, se blagovolite obrniti na tvrdko

A. & E. Skabernè,

Mestni trg 10.

Na debelo in drobno! obstoji od leta 1883. Zmerno nizke cene!

Brez posebnega obvestila. 541

Edmund Kastelic

trgovec

Anica Kastelic roj. **Kilar**

poročena.

V Ljubljani, dne 18. svečana 1914.

Kandija. Ljubljana.

FRANC KOŠAK

POSESTNIK

MARIČKA KOŠAK ROJ. **JAVORNIK**

POROČENA.

GROSUPLJE. 18. FEBRUARJA 1914. ŽALJNA.

Zahvala.

Ob nagli in bridki smrti našega moža oziroma očeta

Mateja Lemut-a

c. kr. državnega uslužbenca pri rudniku v Idriji

nam je došlo toliko sožalja, da se ne moremo vsakemu posebej zahvaliti. Naj bode tem potom izražena iskrena zahvala vsem, ki so nas v tako žalostnem položaju tolažili, ali izkazali z mnogobrojnim spremstvom pri pogrebu svoje sožalje.

Idrija, 16. febr. 1914.

Frančiška Lemut,

537 vdova.

Vrtnarskega pomočnika in vajenca

sprejme takoj **Ant. Bajec, cvetlični salon, Pod Trančo, Ljubljana.** 529

Izgubila se je

legitimacija

od Ljubljane do Št. Vida, glaseča se na ime **Leopold Erjavec, Vižmarje.** Pošten najditelj se prosi da isto proti nagradi vrne na **Marijo Erjavec, gostilničarko, Vižmarje.** 516

Iščem učenca

za **ključavničarsko obrt. Kranjec Ludovik,** ključavničar, **Trnovo na Notranj.**

Konsumno društvo v Starem trgu pri Ložu razpisuje službo

poslovodje.

Plača po dogovoru. — Prosilci zmožni špecerijske in manufakturne trgovine, naj vlože prošnje s spričevali **do 10. marca t. l.** 538

Potovalne uradnike

sprejme na Kranjskem prav ugodno vpeljan domač zavarov. zavod pod jako ugodnimi pogoji. V poštev pridejo zlasti novinci, ki še niso delovali v tej stroki. Zahteva se znanje nemščine in slovenščine. Več pove uprava »Slovenca« pod **»Dobra eksistenca« št. 1821/526.**

Slamnikarice.

Müller & Wörnle nasl. tovarna za damske slamnike in klobuke Monakovo (Bavarsko) 534

išče za takoj 20 izurjenih slamnikaric

ob najvišji plači. Vožnja tja in nazaj se povrne. Predstaviti se je takoj pri ravnatelju **Evg. Meier-ju v Ljubljani, hotel Slon.**

Trgovski pomočnik

star 18 let **išče službe** v kaki trgovini na deželi. Ponudbe na upravo „Slovenca" pod štev. **528.** 528

Or 232

Tovarniška zaloga za alpske dežele v Ljubljani, pisarna Albert Pečevnik.

Za veliko družino in varčne ljudi je samo

Erdal

krema za čevlje.

Slovensko gledališče.

Dramska noviteta. — »Stari paviljon«, drama v štirih dejanjih. Danski spisal Gustav Wied. — Danska literatura ima samonikle pisatelje. Med nje spada tudi moderni romanopisec in dramatik Gustav Wied. Njegova drama »Stari paviljon« se je igrala po vseh odrih. Pisatelj nas vodi na veliko posestvo postarne, a še vedno dobro ohranjene, do skrajnosti brezobzirne in sebične vdove, ki išče povsod le svojo korist, ki potiska s svojo roko brezbrižno vse v stran in stopa po strtih srcih naravnost naprej k cilju. Bila je priprosta mlekarica na gradu, ljubila je vrtnarja, a poročil jo je stari in bolehni gospodar, pa je postala graščakinja. Da si ohrani vse bogato posestvo, pa je bilo treba potomca. Tu se zopet spominja na vrtnarja. Šumarnikova je druga Hedda Gablerjeva, ki se ne straši ničesar, ako je le v prid njej in njeni hčerki Aneti. Ta otrok obožuje svojo mater, kakor jo obožujejo vsi, ki so okoli nje. Glavno vlogo pa ima mehki, rahločutni vrtnar Selkav, neznani Anetin oče, ki se udaja muham gospodinje. Samo starega paviljona, mesta njune mlade ljubezni, ne pusti porušiti. Velike, nečloveške so žrtve, ki jih zahteva Šumarnikova od vrtnarja, zato ta močni značaj omaga končno pred še silnejšo žensko in se umakne za zmeraj s prostovoljno smrtjo. Vse osebe v drami — od vdove Šumarnikove pa do dninarice Klarise — so izrazito karakterizirane. Znamenita je uloga vrtnarja Selkava, ki jo igra pri nas Gospod Ignacij Borštnik. Šumarnikovo igra gospa Bukšekova, njeno hčerko Aneto gospodična Gjorgjevićeva in Anetinega ženina gospod Drenovec. Večjo ulogo ima še gospod Skrbinšek, ki igra zapitega logarja.

Naročajte „Slovenca“!

KNJIŽEVNOST.

Dohodnina. Rok za vlaganje napovedi dohodnine je letos, ko stopi v veljavo osebnodavčna novela, odgoden. Meseca marca izide v našem založništvu knjiga: **Dohodnina.** Pouk, kako se odmerja dohodninski davek na podlagi zakona o osebnih davkih in osebno-davčne novele. Knjigo je spisal fin. tajnik (v c. kr. ministrstvu na Dunaju) Valentin Žun, ki je izdal svoječasno tudi brošuro »Osebna dohodnina«, katera je prešla v našo last. Knjiga bo kolikor možno tesno se naslanjaje na zakonsko besedilo, toda v poljudnejši obliki, obsegala vse določbe zakona o osebnih davkih iz leta 1896., ki so se ponekodi bistveno izpremenile po pravkar izdani osebno-davčni noveli. Obširno stvarno kazalo bo olajševalo pregled v sistematičnem redu opisanih določb. Pri vsaki bolj nejasni določbi v ložje razumevanje so navedeni vzgledi iz prakse, istotako bo knjiga obsegala vzorce, kako se izpolnjujejo hišni in stanovanjski izkazi in naznanila o službenih prejemkih. Posebno pozornost je pisatelj posvetil izpolnjevanje napovedi. Zemljiški in hišni posestnik, trgovec, duhovnik in uradnik najde v navedenem vzorcu, na kar mu je treba paziti pri spisovanju fasije. Ker je po javnem razglasu napovedi za letošnje leto vlagati šele meseca aprila, more si vsakdo to koristno knjigo preskrbeti pravočasno. Knjiga bo obsegala kakih 7 tiskanih pol in bo na razpolago za nizko ceno od K 1.50 do K 1.80. Naročila sprejema že sedaj **Katoliška bukvarna v Ljubljani.**

* * *

Zabukovec, Pouk zaročencem in zakonskim. Vez. 1 K 40 vin. V tej poučni in pomembni knjigi so jasno obrazložene vse medsebojne dolžnosti zakonskih. Tudi bolj kočljive strani zakonskega življenja ume pisatelj z vso rahločutostjo pojasniti in razložiti. Mož in žena, ki imata to knjigo in se ravnata po njenih navodilih, živela bodeta srečno medsebojno življenje. Knjigo naj bi imel vsak župni urad v več izvodih na razpolago, da bi z njo lahko ustregel zaročencem in novoporočencem. Župnim uradom je na razpolago tudi knjižica prevzvišenega g. knezoškofa »Ženinom in nevestam«, ki velja 30 vin. in se tudi dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

CERKVENA GLASBA
za postni čas:

Hribar p. Angelik: Postne pesmi za mešan zbor. Part. K 2.—, glasovi a 50 vin.

Kimovec dr. Franc: Rihar renatus 21 pesmi našemu Gospodu za mešan zbor. Part. K 3.—, glasovi a 40 vin. Obsega med drugimi tudi 4 postne in 1 križev pot.

Sattner p. Hugolin: Postne pesmi za mešan zbor. Part. K 1.50, glasovi a 38 vin.

Sicherl Jos. Postne in misijonske pesmi za mešan in moški zbor. Part. K 2.30, glasovi a 40 vin.

Hladnik Ig.: Deset postnih pesmi za mešan zbor. Part. K 1.20.

Foerster Ant. Canttica sacra za moške ali ženske glasove. I. zvezek K 2.40, II. zvezek K 2.—, III. zvezek K 2.40.

Grum Ant.: Cerkvena pesmarica za Marijine družbe za moške ali ženske glasove. K 2.—.

Mašne pesmi za mešani, deloma enoglasni zbor z orglami, zložil St. Premrl, stolni kapelnik, založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Part. 1 K 80 vin., glasovi po 30 vin. — Cerkveni zbori večji in manjši, bodo te mašne pesmi z veseljem pozdravili; saj nam je posebno mašnih napevov začelo primanjkovati. Več let že ni noben skladatelj izdal večje zbirke mašnih pesmi, in te vendar najbolj potrebujemo. Gospod skladatelj je torej s to izdajo pomagal našim zborom iz zadrege. Te pesmi so tako lepe, da jih moramo prištevati med najlepše slovenske mašne pesmi. Zložene so tako v pobožnem duhu in lepem slogu, da jih bodo cerkveni zbori sigurno z najlepšimi uspehi proizvajali. Hvalevredno je, da ima partitura in glasovi precej večjo obliko, kakor je bila zadnji čas v navadi; tisk izredno lep in razločen. Cena izredno nizka. — Bodi to lepo delo našega marljivega g. skladatelja najtopleje priporočeno. Na vsakem koru naj ta zbirka zavzame častno mesto. — Naroča se v «Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

KATOL. BUKVARNA V LJUBLJANI.

Zaradi preselitve se prodasta

2 lepi hiši

z velikim vrtom in stavbeno parcelo in sicer ena v **Vodmatu,** druga pa v **Sp. Šiški.** Več se izve v **restavraciji »Štirn«, Sp. Šiška.**

Dobroidoča GOSTILNA

v bližini večjega mesta, z gostilniškim in zelenjadnim vrtom, tudi za mesarja pripravna, **se proda.** Cena 30.000 K, izplačati je 17 000 K. Naslov pove uprava „Slov. Gospodarja“ pod št. **50** v Mariboru.

Lepo stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje, jedilne shrambe in pritiklin, se po ceni odda za majev termin na **Kongresnem trgu 3, Wolfova ul. v I. nadstr.** Več se izve istotam pri hišnici.

! Izumitelji !

Kdor želi svoj izum izkoristiti, naj javi pod šifro **‚Fortuna 490‘ na upravo lista.**

Iščemo za bližnji nastop povsem zanesljivega mlajšega

pisarniškega uradnika

z dobro izobrazbo, popolno veščega slovenščine in nemščine v govoru in pisavi ter strojepisja. Reflektanti naj pošljejo pismene ponudbe na

M. Fischl-a sinovi,
tovarna drož, sladarna in rafinerija špirita.
Celovec. Celovec.

Pristno brnsko blago

za pomladansko in poletno sezono 1914.

Kupon. 3·10 metr. dolg. za kompletno moško obleko (suknjo, hlače, telovnik) zadostno, stane le

1 kupon 7 kron
1 kupon 10 kron
1 kupon 15 kron
1 kupon 17 kron
1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko **K 20·–**, kakor tudi blago za površnike, turistovske obleke, svileni kamgarn in blago za damske obleke, pošilja po tovarniški ceni kot reelna in solidna, dobroznana

zaloga tovarniškega sukna

Siegel-Imhof Brno, Morava.

Vzorci zastonj in franko.

Vsled **direktnega** naročila blaga pri tvrdki Siegel-Imhof **iz tovarne** imajo **zasebniki mnogo prednosti.** Vsled velikega blagovnega prometa vedno največja izbira povsem svežega blaga. **Stalne, najnižje cene.** Tudi najmanjša naročila se izvrše najskrbneje, natančno po vzorcu. 453

Kuharica

vešča kuhe in gospodinjstva, vestna in poštena, išče službe pri kakem gospodu duhovniku v mestu ali na deželi. Naslov pri upravi lista pod št. **468.** (Znamka!)

Sprejme se takoj

krojaški pomočnik

za boljše delo. Več pove **Ivan Stupica,** krojaški mojster, **Dob pri Domžalah,** 465

Sprejmem 404

opravnika (majerja)

z družino, na moje planinsko posestvo, združeno z gostilno. Dotičnik naj bode vajen kmečkemu delu, goveji živini in konjem. Dober zaslužek zagotovljen Ponudbe pod **»Pridnost in treznost 440«** na upravništvo „Slovenca“.

Posamezne

Favoritne potrebščine in kroji

se dobijo pri tvrdki

M. Ranth, Ljubljana
Marijin trg 3.

Trgovina s potrebščinami za krojače, belim blagom in pleteninami.

Favoritne potrebščine se vpošiljajo le proti predvpošiljatvi denarnega zneska s poštnino vred.

Novo izšlo:

Favorit-album 90 v.
Album perila (za mladino)
85 v in za vsak zvezek 10 v. pošt.

Med

zlatorumen trčan, zajamčeno čist v dežicah s 4 1/2 kg vsebine razpošilja po K 8·50.

Čebelarna 3944
Ilirska Bistrica.

Poročni prstani

lastnega izdelka, kakor kompletne kasete **namiznega orodja** po najnižjih cenah.

Lud. Černe
juvelir in trgovec
Ljubljana, Wolfova ul. 3.

Ob priliki 25 letnega obstoja tvrdke so določeni za cenjene odjemalce brezplačni krasni predmeti, ki se razdele 15. junija t. l. Pri nakupu blaga zahtevajte plačilne listke. 52

Najfinejše, zajamčeno naravno, iz pasterizirane smetane izdelano **čajno maslo**

pristni, čisti, planinsko cvetlični **MED**

SIR

Emendolski, Groyski, Tilsitski, Edamski, Roquefort, Trapisten, Gorgonsola.

Nadalje skuto, jajca, kuhano maslo in maslo za kuhanje, pošilja vsak čas po najnižjih dnevnih cenah in poljubnih množinah zveza kranjskih mlekarn **„MLEKARSKA ZVEZA“ v Ljubljani, Kranjsko.** 3742

Izprašani optik

Fr. P. Zajec, Ljubljana
Stari trg št. 9 1135 1

Očala in ščipalniki natančno po zdravniških in znanstvenih predpisih. Velika zaloga toplomerov barometrov, vsakovrstnih daljnogledov itd. itd. Moderno urejena delavnica z električnim obratom. Ceniki brezplačno!

Pozor!

Plemenske kunce

čiste belgijske, in nemške pasme, **ima naprodaj Mih. Šušteršič, Vrhnika št. 350.** — Cena po dogovoru. — Znamka za odgovor. 525

Proda se v Gorici vsled bolezni znana

trgovina s specialiteto profumerij in rokavic na Travniku št. 12.

ustanovljena leta 1890, elegantno urejena, dobro upeljana z močno klijentelo.

Več se poizve pri lastniku samem.

Anton Malnič,
Gorica, Travnik št. 12.

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ovratnike in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini

A. & E. Skaberné
Mestni trg 10

Velika izbira! Solidna postrežba!

Naznanilo.

Naznanjava sl. občinstvu, da sva s 1. svečanom t. l. prevzela staro znano gostilno **A. Klinar na Savi** *nasproti tovarne. Priporočava se sl. občinstvu najtopleje, kakor tudi gg. potnikom in izletnikom na Gorenjsko.*

Zraven fine dunajske kuhinje se točijo pristna vina in marčno pivo iz Gös-ove pivovarne. Pri gostilni se nahaja tudi hlev, ki je voznikom vedno na razpolago.

Priporočava se za obilni obisk

z velespoštovanjem

470 ***Leon in Marija Klarman.***

Anton Stacul, Ljubljana

priporoča najbolje izvrstni

šampanjec Kleinoscheg-Derby

cuvée rèservée.

Izdaja konzorcij »Slovenca«. Tisk: »Katoliške Tiskarne«. Odgovorni urednik: **Jožef Gostinčar,** državni poslanec.